

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra geografie

Jaroslav Kříž

KONCEPCE ATLASU ROZVOJE
MIKROREGIONU SEDLČANSKO

Bakalářská práce

České Budějovice 2012

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Martin Blažek

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci „Koncepce atlasu rozvoje mikroregionu Sedlčansko“ jsem vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné částidatabáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejichinternetových stránkách.

V Českých Budějovicích 30.4.2012

.....

Chtěl bych tímto poděkovat vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Martinu Blažkovi, za odborné rady, připomínky a propůjčení literatury. Dále bych chtěl poděkovat tajemnici Sdružení obcí Sedlčanska Štěpánce Barešové, za poskytnutí dokumentů a věnovaný čas při diskutování návrhu koncepce atlasu.

Citační vzor

Kříž, J. (2012): Koncepce atlasu rozvoje mikroregionu Sedlčansko. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 50. str.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá koncepcí atlasu rozvoje mikroregionu Sedlčansko a vznikla spoluprací se Sdružením obcí Sedlčanska, tak aby vyhovovala charakteru území, jeho silným a nebo naopak slabým stránkám. Samotné koncepci předchází zhodnocení regionálních atlasů, vydaných na území České republiky. Stěžejní částí práce je návrh jednotlivých kapitol a mapových listů, doplněných informacemi o zdrojích dat nezbytných k jejich vytvoření. Práce rovněž obsahuje několik vyhotovených mapových listů v podobě, v jaké by vypadaly v samotném atlasu.

Klíčová slova

Koncepce atlasu, Sedlčansko, mikroregion, mapový list

Annotation

The Bachelor work deals with the concept atlas development of mikroregion Sedlčany and was cooperating with the Association of Municipalities Sedlčany, so as to suit the character of the area, its strengths and weaknesses and vice versa. The very concept preceded by an evaluation of regional atlases, published in the Czech Republic. The main section of the work is a proposal each chapter and map sheets, supplemented by information on data sources necessary for their creation. The work also contains a number of drawn map sheets in the form in which it would look in the atlas itself.

Key words

Atlas concept, Sedlčansko, mikroregion, map sheet

Obsah

1 ÚVOD	7
1.1 Cíle práce.....	7
1.2 Metodika a použitá data	8
2 ROZBOR LITERATURY	10
2.1 Územně specializovaná literatura	10
2.2 Odborně tematická literatura	11
3 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA REGIONU	12
3.1 Základní informace	12
3.2 Poloha a rozloha	13
3.3 Historie území	13
3.4 Geologie, Geomorfologie	15
3.5 Vodní toky a plochy	15
3.6 Klimatické poměry	16
3.7 Obyvatelstvo.....	17
3.8 Dopravní infrastruktura	19
3.9 Ocenění obcí.....	20
3.10 Ochrana přírody.....	21
3.11 SWOT analýza	21
4 HODNOCENÍ MAPOVÝCH DĚL	23
4.1 Hodnocení tematických map	23
4.2 Hranicko – atlas rozvoje mikroregionu	24
4.3 Atlas euroregionu ELBE/LABE	25
4.4 Tematický atlas kraje Vysočina.....	26
4.5 Tematický atlas Středočeského kraje	27
4.6 Tematický atlas Olomouckého kraje	27
5 FORMÁT ATLASU	29
6 SOUBOR JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ ATLASU	30
6.1 Hlavní tematické oblasti.....	30
6.2 Vymezení a vývoj regionu	31
6.2.1 Geografické vymezení.....	31
6.2.2 Administrativní členění	31
6.3 Přírodní podmínky.....	32

6.3.1 Geologie, geomorfologie.....	32
6.3.2 Hydrologie.....	32
6.3.3 Klimatologie.....	33
6.3.4 Půdy.....	33
6.3.5 Ochrana přírody.....	34
6.4 Obyvatelstvo.....	34
6.5 Hospodářství a společnost.....	36
6.5.1 Zemědělství.....	36
6.5.2 Průmysl.....	37
6.5.3 Služby.....	37
6.5.4 Doprava.....	38
6.5.5 Školství a zdravotnictví.....	38
6.5.6 Kultura a volný čas.....	39
6.6 Rozvoj regionu.....	40
6.6.1 Realizované projekty.....	40
6.6.2 Plánované projekty.....	40
7 ZÁVĚR.....	41
8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH PRAMENŮ.....	42
9 INTERNETOVÉ ZDROJE.....	44
10 SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ.....	46
10.1 Seznam tabulek.....	46
10.2 Seznam obrázků.....	46
10.3 Seznam grafů.....	46
11 SEZNAM PŘÍLOH.....	47
12 PŘÍLOHY.....	48

1 ÚVOD

1.1 Cíl práce

Hlavní cíl překládané práce spočívá v navrhnutí atlasu pro rozvoj mikroregionu Sedlčansko. Samotnému návrhu jednotlivých mapových listů, které by měly být stěžejní částí atlasu, však předchází řada kroků. Nejprve je třeba shromáždit co možná největší množství dat, na základě nichž lze vytvořit komplexní geografickou analýzu daného území. V administrativním členění České republiky se vymezují tzv. ORP (Obce s rozšířenou působností) za která se shromažďují veškerá data týkající se rozlohy, počtu obyvatel, hustoty osídlení, věkové struktury, nezaměstnanosti, atd. Tato práce se bude věnovat oblasti Sdružení obcí Sedlčanska, která je sice územně s ORP Sedlčany velmi podobná, ale i přesto nelze použít data za ORP, protože by byla nepřesná. Lze předpokládat, že data k oblasti Sdružení obcí Sedlčanska budou velmi omezená a ve většině případů budeme muset přistoupit ke zjišťování údajů, pomocí výpočtů či shromáždění informací z jednotlivých obcí. Po dokončení práce, bychom měli mít ucelené informace o regionu, což je tedy také jedním z cílů této práce.

Po shromáždění potřebných informací a následném zpracování SWOT analýzy je cílem navrhnout soubor map, potřebných pro atlas rozvoje mikroregionu. Nejprve se bude jednat o soubor základních map. Pomocí při výběru konkrétních map by měla pomoci kniha V.Voženilka (1999). Příkladem mohou být mapy o obyvatelstvu, dopravě, přírodních podmínkách apod. Další mapy budou navrhovány po diskusi s orgány Sdružení obcí Sedlčanska. Tyto mapy se zaměří na rozvoj oblasti, případně poukáží na problémy regionu, které je třeba řešit, či naopak zobrazí přednosti regionu, jenž mohou pomoci k jeho popularizaci.

Atlas se ovšem nemůže skládat pouze z mapových listů, proto se v této práci pokusí navrhnout i podobu textového obsahu atlasu. Nejčastěji půjde pravděpodobně o komentáře k mapám, a to v takové podobě, aby čtenář co nejlépe pochopil význam jednotlivých map.

Na závěr práce bude vytvořeno několik ukázkových mapových listů, doplněné analytickým komentářem. Vzorem pro mou práci bude atlas rozvoje mikroregionu Hranicko. Jde sice o velmi rozsáhlé dílo, na kterém pracovalo velké množství odborníků, ale základní koncepce by se měla shodovat s touto prací.

1.2 Metody zpracování a použitá data

V první části práce, která se zabývá geografickou analýzou mikroregionu Sedlčanska, bylo zapotřebí čerpat z mnoha zdrojů, ať už knižních či elektronických, neboť území se neshoduje s administrativním vymezením ORP a neexistují o této oblasti ucelené geografické informace, ze kterých by bylo možné čerpat.

Významným zdrojem byla publikace J.Malíčka, Š.Hlaváčkové, M.Soukupové - Přírodní krásy Sedlčanska. Z této knihy vychází větší část níže uvedené fyzicko-geografické charakteristiky regionu, doplněná o internetové zdroje a jiné knižní publikace. Co se týče socio-ekonomických charakteristik, zde byl hlavním zdrojem Český statistický úřad - dále jen ČSÚ. I v tomto případě byla k dispozici data především za ORP, a proto bylo nutné upravit nebo vybrat pouze data za obce, které do mikroregionu patří. Další důležitá data byla čerpána z internetového portálu Regionálních Informačních Servisů – dále jen RISY (www.risy.cz). Zde jsou zveřejněna data o jednotlivých obcích, která musela být sjednocena do tabulek či grafů. Do kapitoly Historie území bylo čerpáno převážně z třídílné publikace Čenka Habarta – Sedlčansko, Sedlecko, Voticko.

Další data a informace poskytl Sdružení obcí Sedlčanska. Díky tajemnici úřadu paní Štěpánce Barešové bylo k dispozici mnoho strategických dokumentů vztahující se k mikroregionu Sedlčansko. Jednalo se o Program sociálního a ekonomického rozvoje Sedlčanska a Komunitní plán sociálních služeb Sedlčanska, oba dokumenty zpracovány agenturou PROODOS Praha v roce 2008, dále Klastř cestovního ruchu Sedlčansko a Strategie rozvoje cestovního ruchu pro turistickou destinaci Sedlčansko 2008 – 2013 zpracována Ing. Janem Pěšoutem.

Práce obsahuje také SWOT analýzu, jenž vznikla na základě geografické charakteristiky regionu a rovněž vychází z výše zmíněných dokumentů. SWOT analýza pak byla jedním z bodů, kterými se řídila koncepce atlasu rozvoje mikroregionu.

Před vytvořením koncepce atlasu pro mikroregion Sedlčanska, byla prostudována vybraná atlasová díla, a zhodnocena dle systému (Voženilka 1999). V samotné koncepci jsou začleněny názory a požadavky Sdružení obcí Sedlčanska a rozhodující byla také dostupnost dat, protože je důležité aby koncepce mohla být případně realizována. U každého navrženého mapového listu tak najdeme odkaz na literaturu nebo jiný zdroj, kde lze data potřebná pro realizaci mapy vzít. V převážné části se jedná o internetové zdroje, které v některých případech poskytují vrstvy

do programu ArcGis 9.1 a po nahrání této vrstvy do programu je nutné pouze upravit území, na kterém má být daný jev sledován.

Součástí práce je několik ukázkových mapových listů, vytvořených v již zmiňovaném programu ArcGis 9.1, konkrétně v prostředí ArcMap. Základní data o území a obcích byla použita z databáze ArcČR 500, v ostatních oblastech jsou však data v této databázi zastaralá a nedostatečně podrobná, proto bylo třeba konkrétní data doplnit do atributových tabulek přes program Microsoft Access. V případě mapy vodních toků a ploch byla použita vrstva, dostupná na internetových stránkách Digitální báze vodohospodářských dat www.dibavod.cz. Pro co nejlepší grafickou stránku mapových listů, byly popisky nacházející se v mapových listech vytvořeny pomocí programu Microsoft Publisher. V této části nejsou v textu uvedeny zdroje dat, protože se jedná o ukázkové listy atlasu, u kterého by v případě sestavení byly uvedeny až souhrnně, na jeho konci.

2 ROZBOR LITERATURY

2.1 Územně specializovaná literatura

Literatura zabývající se územím Sedlčanska není v případě knižních zdrojů vzhledem k malé velikosti regionu příliš rozmanitá. Komplexní popisem této oblasti se zabývá kniha **Č.Habarta (1928)**. Jedná se o třídílnou publikaci, popisující dějiny, krajinu a také život lidí na území Sedlčanska, Sedlecka a Voticka. Původně měl být vydán i IV. díl, tomu však zabránila nacistická okupace. Existuje tak pouze rukopis tohoto dílu. Velká část zde publikovaných informací sice v současné době již není aktuální, na vysoké úrovni je však popis historických události, místních zvyků a celkově tato trilogie čtenáři poskytuje velmi dobrý obraz o minulosti regionu a zdejším způsobu života. O historii Sedlčanska píše také **J.Páv a L.Procházka (2010)**. Kniha obsahuje především mnoho archivních fotografií, jinde nepublikovaných.

Jednou z novějších publikací, které se zabývá sledovaným regionem je publikace **J.Malíčka, Š.Hlaváčkové a M.Jalovecké (2007)** popisující fyzickogeografickou charakteristikou regionu. Důraz je kladen především na biogeografickou část a ochranu přírody. Podrobně popsána je také část hydrologická, konkrétně rybníky na Sedlčansku významné svou velikostí nebo z hlediska vzácných rostlin či zvířat. Geologickou a geomorfologickou problematiku kromě této publikace zkoumá dílo **J.Demka a kol. (1987)**, jenž se zabývá geomorfologickým dělením celého území ČR. Dále je zde popsáno geologické složení jednotlivých jednotek, tvary georeliéfu a další zajímavosti.

Dalším dílem dotýkající se území Sedlčanska je kniha **J.Kuthana a M.Steckera (2006)**, která pojednává o vývoji toku řeky Vltavy od pravěku přes další časové etapy až po výstavbu vodních nádrží, které významně změnili ráz toku a také okolní krajinu. Kniha je doplněna velkým množstvím fotografií jak ze současnosti, tak i z minulosti. K tomuto tématu se váže také obrazová publikace **F.Cacáka a J.Rybáka (2007)** zachycující řeku Vltavou před vybudováním vodních nádrží. O řece Vltavě je rovněž kniha **J.Čáky (1999)** pojednávající především o životě lidí v blízkosti řeky Vltavy ještě za doby, kdy sloužila vorařům¹, šířářům² či mlynářům.

1 Vorařstvím je označováno přepravování dřeva po řece. V minulosti pro tento účel sloužil téměř celý tok řeky Vltavy.

2 Označení pro člověka řídícího loď

2.2 Odborně tematická literatura

Základem pro tvorbu atlasového díla je literatura kartografická, která řeší správnost vyjadřovacích prostředků, obsah a další nezbytné náležitosti mapy. Tematickou kartografií se ve své knize zabývá **V.Voženílek (1999)**. Autor zde popisuje koncepci, konstrukční základy, kompozici a také hodnocení tematických map. Podrobně je popsána problematika základních a vedlejších kompozičních prvků mapy, zásady správného používání barev a vhodnost metod pro grafické znázornění statistických dat. Problematice kartografických metod se ve své knize věnuje i **R.Čapek (1992)**. Tvorba vlastních map je také popsána v knize **E.Davise (2000)**.

Nejdůležitějším zdrojem, ze kterého se bude koncepce atlasu snažit vycházet je atlasové dílo **V.Voženílka (2008)**, které se zabývá rozvojem regionu, rozsahem území podobnému Sedlčansku. Atlas obsahuje kromě mapových listů spoustu užitečných odkazů na data využitelná při zpracování jednotlivých map. Inspirativní jsou také ke každému oddílu velmi podrobně zpracované SWOT analýzy. Spolu s tímto atlasem je vhodné prostudovat i jiná díla vytvořená na území ČR a následně se pokusit vzít z každého atlasu pouze pozitivní části a vyvarovat se tak předešlým chybám. Podrobněji se bude tématu vydaných atlasových děl věnovat 5. kapitola.

Vzhledem k tomu, že se jedná o koncepci atlasu rozvoje regionu, je důležitá publikace **V. Voženílka, O. Mikulíka a A. Vaishara (2001)** popisující rozvoj regionu. Kniha řeší území Jihomoravského kraje a města Brna. Důležitou součástí je také možné využití geoinformačních databází při tvorbě atlasů.

Při samotné realizaci mapových listů je nutné znát velmi dobře prostředí programu, v němž tvorba map probíhá. K tomuto účelu je ideálním zdrojem manuál pro software ESRI s názvem **ArcGIS 9 – Co je ArcGis (2004)** a manuál **ArcGIS 9 – Začínáme s ArcGIS (2006)** od kolektivu autorů ESRI.

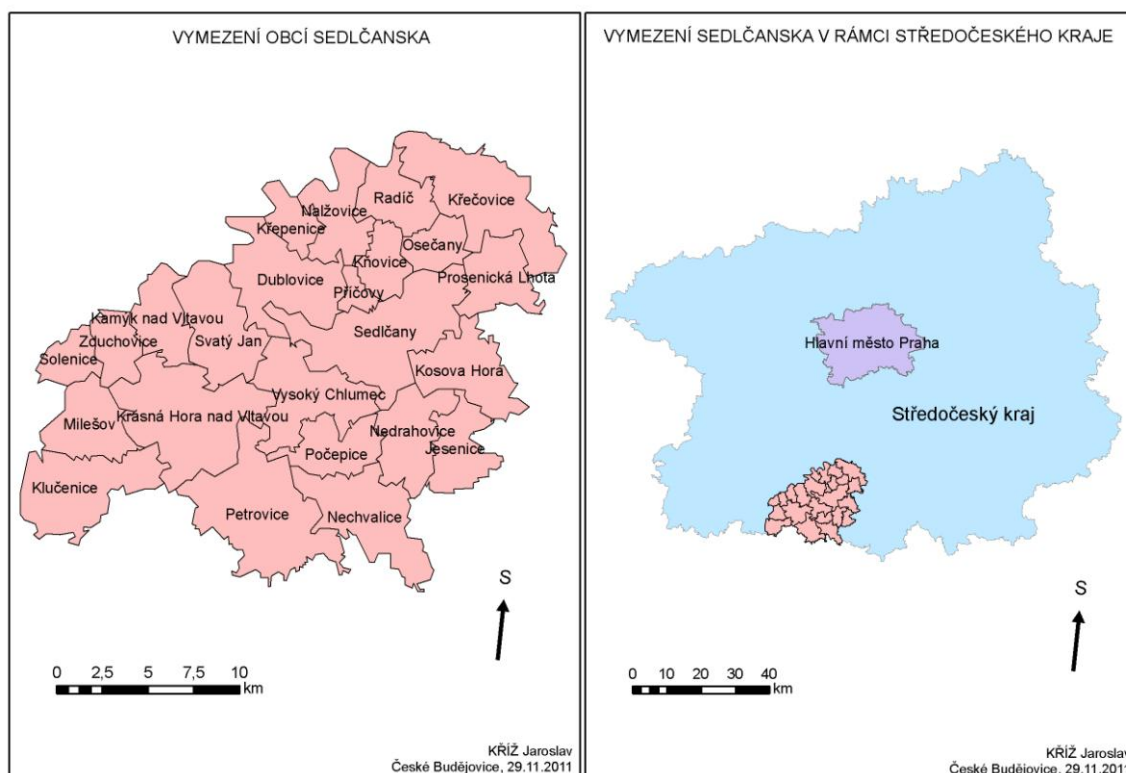
3 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA REGIONU

3.1 Základní informace

Mikroregion Sedlčansko se nachází v blízkosti pravého břehu řeky Vltavy na jihu Středočeského kraje. Území se rozkládá na ploše 40 384 ha a tvoří ho 23 obcí. Jmenovitě do Sdružení obcí Sedlčanska spadají tyto obce: Dublovice, Jesenice, Kamýk nad Vltavou, Klučenice, Kňovice, Kosova Hora, Krásná Hora nad Vltavou, Křepenice, Milešov, Nalžovice, Nedrahovice, Nechvalice, Osečany, Petrovice, Počepice, Prosenická Lhota, Příčovy, Radíč, Sedlčany, Solenice, Svatý Jan, Štětkovice a Vysoký Chlumec. Vymezení obcí mikroregionu zobrazuje Obrázek 1.

Sdružení obcí Sedlčanska zaujímá velice podobný prostor jako ORP Sedlčany, nepatří sem pouze obec Sedlec-Prčice, která se nachází na hranici Středočeského a Jihočeského kraje a naopak je toto území rozšířeno o obce Solenice a Kamýk nad Vltavou. Centrem regionu je město Sedlčany, které je se svými 7 643 obyvateli jednak obchodním, kulturním a také sportovním střediskem.

Obr. 1: Vymezení území Sedlčanska

Sdružení obcí Sedlčanska vzniklo 20. září 1995 ustavující členskou schůzí v Sedlčanech. Mezi hlavní důvody založení tohoto spolku patří především sociální a ekonomický vývoj oblasti. Hlavní oblasti podpory směřují a v budoucnu by měli směřovat zejména do školství, zdravotnictví, cestovního ruchu a zlepšení dopravní obslužnosti. Sdružení se snaží získávat finanční zdroje z Evropských fondů, od Středočeského kraje, MMR ČR a dalších fondů či nadací. Předsedou sdružení je Ing. Jiří Burian, který je zároveň starostou města Sedlčany. (Barešová 2012)

3.2 Poloha, rozloha

Zkoumaná oblast se nachází v jižní části Středočeského kraje při hranici s krajem Jihočeským. Východní část mikroregionu zasahuje k pravému břehu Vltavy, konkrétně k vodním nádržím Orlik, Kamýk a Slapy. Sedlčansko je součástí okresu Příbram a leží cca 50 km vzdušnou čarou od hlavního města ČR.

Území Sedlčanska se rozprostírá na 40 384 ha, kdy největší rozlohu mají obce Petrovice, Krásná Hora nad Vltavou a Sedlčany. Nejmenší katastrální výměru pak zaujímají Příčovy.

Nejvyšším bodem je vrchol Skalky s výškou 692 m. n.m. Patří do celku Vlašimská pahorkatina – Votická vrchovina – Jistebnická vrchovina. (Demek a kol. 2006)

3.3 Historie území

Oblast Sedlčanska byla díky poměrně vysoké nadmořské výšce a málo úrodné zemědělské půdě vcelku chudá na pravěké osídlení. I přesto se na Sedlčansku lidé pohybovali už v mladší době kamenné (tj. z doby více než 2000 let př.n.l.). Dokazují to různé kamenné nástroje nalezené z této doby. Pozůstatky rozsáhlejšího osídlení této oblasti pocházejí z doby laténské (2.stol. př.n.l.). Jedná se o keltské oppidum Hrazany nacházející se na pravém břehu řeky Vltavy u soutoku s Mastníkem. Oppidum mělo rozlohu 30 ha, respektive 39 ha i s předhradími a sloužilo jako menší správní centrum, a také jako zastávka na dálkovém spoji z Lince. Další funkcí byla například ochrana dobytka v době nebezpečí. (Oppidum Hrazany 2009)

Nejstarší obcí Sedlčanska podle data první písemné zmínky jsou Křepenice (1045) Další obce vznikaly ve 12. až 13. století a především pak ve 14. století, v souvislosti se zahájením těžby místních ložisek nerostných surovin.

První zmínky o hlavním městě regionu Sedlčanech pochází z 11. století. Ve středověku byly Sedlčany hospodářským a správním střediskem tehdejšího Vltavského kraje. V době husitské bylo město součástí dominia Oldřicha z Rožmberka a roku 1580 získal město od Rožmberků rybníkář Jakub Krčín. Od 17. století pak Sedlčany patřily pod vrchnostensství Lobkoviců. Toto období bylo ve znamení úpadku města, kdy měšťanům nebyly navraceny dřívější výsady. (Habart 1925)

Tab. 1: První písemná zmínka o obcích na Sedlčansku

Obec	První písemná zmínka	Obec	První písemná zmínka
Dublovice	1227	Osečany	1383
Jesenice	1352	Petrovice	1219
Kamýk nad Vltavou	1285	Počepice	1219
Klučenice	1334	Prostřední Lhota	1561
Kňovice	1333	Příčovy	1365
Kosova Hora	1290	Radíč	1333
Krásná Hora n/Vlt.	1341	Sedlčany	1294
Křepenice	1045	Solenice	1142
Milešov	1323	Svatý Jan	1720
Nalžovice	1364	Štětkovice	1521
Nedrahovice	1366	Vysoký Chlumec	1235
Nechvalice	1352		

Zdroj: Komunitní plán sociálních služeb Sedlčanska 2009 – J. Příkryl, PROODOS Praha

Po roce 1848 kdy došlo ke zrušení poddanství započal hospodářský růst, především v oblasti zemědělství. I přesto však byla oblast o krok zpět proti ostatním krajům, což bylo způsobeno nevýhodnou polohou mimo dopravní tepny. Železniční trať z Olbramovic do Sedlčan byla postavena až v roce 1894. (Příkryl 2009)

Během první světové války docházelo k poklesu zemědělské úrody, neboť na polích pracovali pouze ženy a děti (muži odvedeni do vojenské služby). Následoval nedostatek základních potřeb jako například chleba nebo mouky.

Za nacistické okupace bylo vymezeno území mezi Vltavou a Sázavou pro výcvikový tábor jednotek SS, v důsledku toho došlo k vystěhování více než 2200 obyvatel ze Sedlčan a také z dalších okolních obcí (1942-1943). (Pavelka 1995)

Po druhé světové válce vzniklo mnoho velkých závodů, například mlékárna postavená družstvem Madeta, Kovodružstvo Sedlčany či STROS Sedlčany. Vznik

těchto závodů vedl k růstu počtu obyvatel v Sedlčanech s čímž také souvisí výstavba panelových sídlišť.

3.4 Geologie, Geomorfologie

Z hlediska geologické stavby náleží území k rozsáhlé regionálně-geologické jednotce Český masiv, v rámci ní zejména k středočeskému plutonu, převládá na něm biotitický a amfibolicko-biotitický granodiorit až křemenný diorit, středně zrnitý, melanokratický, převážně usměrněný. Pouze při východní hranici je území v kontaktu s moldanubikem, převažují tu leukokratické ortoruly a biotitické pararuly. Pestrost Sedlčanského regionu potvrzují jeskyně, které se nachází v tzv. Týněčanském krasu. V této oblasti lze vidět krasové jevy vyvinuté pouze v nedokonalé formě. Jak už název napovídá, oblast se nachází v okolí obce Týněčany a v blízkosti obce Petrovice. (Malíček a kol. 2007)

Dle typů reliéfu se v řešeném území uplatňují jednotky vrchovinné a pahorkatinné, které se vyznačují rozčleněným reliéfem. Nejvyšších nadmořských výšek je dosahováno na jižním okraji řešeného území. Území náleží do geomorfologické provincie Česká vysočina, soustavy (subprovincie) Českomoravské, podsoustavy (oblasti): Středočeská pahorkatina, celku Vlašimská pahorkatina a podcelku Votická vrchovina, okrsků Nechvalická vrchovina a Petrovická kotlina, dále pak celku Benešovská pahorkatina, podcelku Březnická pahorkatina, Dobříšská pahorkatina a okrsků Sedlčanská pahorkatina, Krásnohorská pahorkatina, Klučenická pahorkatina a Neveklovská vrchovina. (Demek a kol. 2006)

3.5 Vodní toky a plochy

Sledovanému regionu dominuje nejdelší vodní tok na území České republiky, řeka Vltava. Na území Sedlčanska vstupuje v podobě vodní nádrže Orlík, která začíná již v Jihočeském kraji. Jedná se co do objemu vody o největší vodní nádrž na našem území. Hráz se nachází v těsné blízkosti obce Solenice. Po několika kilometrech začíná další vodní nádrž Kamýk, která slouží především jako vyrovnávací přehrada pro Orlík. Na území Sedlčanska se ještě nachází vodní nádrž Slapy. Všechna tato vodní díla mají pro mikroregion velký význam. Důležitým faktorem je energetika, neboť na všech třech přehradních hrázích fungují vodní elektrárny. Největší výrobu elektrické energie

zajišťuje logicky Orlík, kde jsou umístěny 4 turbíny o výkonu 91 MW. Neméně významným prvkem lze shledat turistický ruch. Nachází se zde několik rekreačních oblastí, které jsou využívány hlavně v letních měsících. Okolí vodního toku je charakteristické velkým množstvím chatových osad. Tato oblast je součástí tzv. zlatého trojúhelníku. Velký vliv nádrží lze spatřit také na krajinu v blízkém okolí. Před vybudováním nádrží, bylo možné vidět hluboké koryto řeky Vltavy a pokud by nedošlo k zatopení rozsáhlých ploch, zřejmě by dnes bylo údolí řeky velkou přírodní zajímavostí. Menší pozůstatky lze sledovat v Národní přírodní rezervaci Drbákov – Albertovy skály, která se nachází u vodní nádrže Slapy. Vlivem zatopení velkých ploch, došlo i k zániku mnoha obcí a spousta obyvatel se muselo přestěhovat do jiných lokalit.

Mezi další vodní toky, které jsou významnější už pouze na regionální úrovni, lze zařadit potok Mastník, Sedlecký, Brzinu a Musík. Největší je potok Mastník, který protéká hlavním městem regionu Sedlčany. Sedlecký potok teče z jižní části regionu také do Sedlčan, před kterými vytváří retenční vodní nádrž a o několik desítek metrů dále se vlévá do Mastníku.

V regionu můžeme pozorovat také mnoho rybníků. Největší rozmach rybníkářství byl zaznamenán v 16. století, kdy sedlčanské panství spravoval Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan. Většina rozlehlejších rybníků na Sedlčansku pochází právě z této doby. Velká část těchto vodních staveb je průtočná a slouží především k chovu ryb. (Malíček a kol. 2007)

Tab. 2: Přehradní nádrže na Vltavě

	max. objem	max. hloubka	plocha	výška hráze	rok spuštění	výkon elektrárny
Orlík	716,6 mil.m ³	74 m	2732 ha	90,5 m	1961	4 x 91 MW
Slapy	269,3 mil.m ³	58 m	1392 ha	70 m	1954	3 x 48 MW
Kamýk	12,8 mil.m ³	14 m	195 ha	24,5 m	1962	4 x 10 MW

^r

Zdroj: Přírodní zajímavosti Sedlčanska, Jiří Malíček, Šárka Hlaváčková, Marie Jalovecká, 2.vydání, rok 2007

3.6 Klimatické poměry

Mikroregion se nachází v mírně teplé oblasti, kdy se průměrná teplota pohybuje okolo 7 – 8 °C. Sever regionu společně s kaňonem Vltavy dosahuje průměrných teplot až kolem 8,5 °C, v Sedlčanech je průměrná roční teplota 8,0 °C. Podle klimatické regionalizace (Quitta 1971) patří region do okrsků MT 10 a MT 11 (sever Sedlčanska) a MT 3, MT 5 a MT 7 (jih a východ). V jižní části regionu se průměrné roční teploty

pohybují okolo 6°C. To souvisí především se zvyšující se nadmořskou výškou. Nejchladnějším měsícem je leden a naopak nejteplejším červenec stejně jako v celé České republice s výjimkou horských oblastí.

Na množství srážek má velký vliv blízkost Brd, díky nimž se region nachází ve srážkovém stínu. Roční úhrn srážek se pohybuje mezi 500 až 600 mm. Průměrné roční teploty a srážky z let 1961-1990 v Sedlčanech sleduje tabulka 3.

Vliv na klima v regionu má také řeka Vltava, kde se uplatňuje tzv. říční fenomén. Velké množství vody, které se nachází ve třech vodních nádržích v zimě okolní oblasti otepluje a v létě naopak ochlazuje. Důvodem je pomalá reakce vody na teplotní změny. Respektive vodní plochy se pomaleji ohřívají, než okolní povrch a naopak. (Malíček a kol. 2007)

Tab. 3: Průměrné roční teploty a srážky z let 1961-1990 v Sedlčanech

Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rok	
Teploty	-2,1	-0,5	3,2	7,8	12,8	16,2	17,6	16,8	13,2	8,1	3,2	-0,3	8	°C
Srážky	31	31	37	46	72	86	75	80	49	36	41	34	617	mm

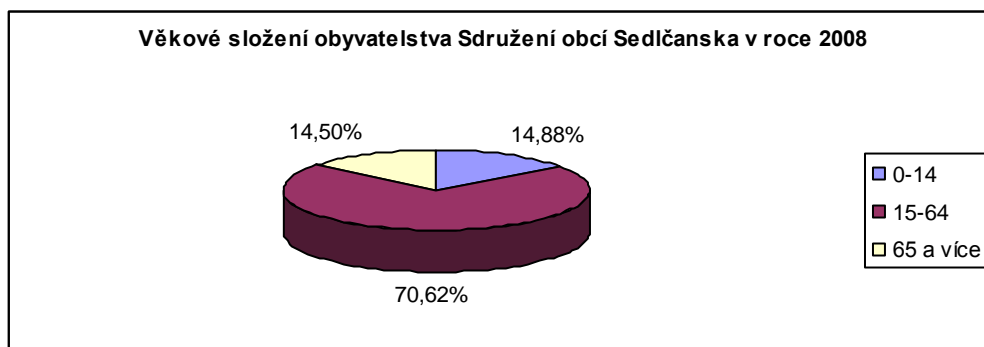
Zdroj: Přírodní zajímavosti Sedlčanska, Jiří Malíček, Šárka Hlaváčková, Marie Jalovecká, 2.vydání, rok 2007

3.7 Obyvatelstvo

Mikroregion má celkem 20 515 obyvatel. Při rozloze 404 km² je hustota regionu 50,78 obyvatel/km². Největší hustotu má obec Sedlčany (209,6 ob/km²) následuje obec Přečovy, s poměrně vysokou hustotou obyvatel v rámci regionu (91,69 ob/km²) která je ale dána velmi malým katastrálním územím. Hustota ostatních obcí se až na některé výjimky pohybuje mezi 20 až 30 ob./km². Celkově patří region k podprůměrně osídleným oblastem. Hlavní příčinou je podle mého názoru přítomnost řeky Vltavy, kde se nacházejí pouze chatové osady. Okolí řeky se vyznačuje špatně přístupným terénem a vysokým stupněm zalesnění. Zbytek oblasti je osídlen spíše menšími sídly, které ve většině případů nepřesáhnou 1000 obyvatel. (www.czso.cz)

Z hlediska věkové struktury se mikroregion nijak nevymyká celorepublikovému průměru, tzn., že dětská složka je na podobné úrovni jako ta poproduktivní. V následujících letech lze stejně jako v České republice potažmo i v celé Evropě očekávat nárůst skupiny 65 a více let. Podíly jednotlivých věkových skupin na Sedlčansku znázorňuje Graf 1.

Graf 1: Věková struktura obyvatelstva Sdružení obcí Sedlčanska v roce 2008

Vlastní zpracování, zdroj dat: www.czso.cz

V mikroregionu Sedlčansko je velmi důležitá zemědělská výroba a na ní navazující příbuzná odvětví. V rámci kraje má právě Sedlčansko největší podíl zaměstnaných v zemědělství. Významnými zaměstnavateli v tomto sektoru jsou Zemědělská společnost Kosova Hora a.s. a ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s. Mezi další regionálně významné zaměstnavatele patří například: Povltavské Mlékárny a.s., KDS Sedlčany – výroba nožířského zboží, MEDITERRA Sedlčany s.r.o. – zdravotnictví, STROS Sedlčanské strojírny a.s. – výroba dopravního a zvedacího zařízení.

Nezaměstnanost na Sedlčansku v minulosti nepatřila k hrozbám regionu, dokonce byla dlouhodobě pod průměrem kraje. V současné době toto ovšem neplatí, nezaměstnanost je nadprůměrná a to hlavně díky nezaměstnanosti absolventů. Na konci roku 2011 byla míra registrované nezaměstnanosti ve více než polovině obcí regionu vyšší než 10 %, mezi nejhorší oblasti se řadí obce Milešov (17,2 %), Stětkovice (14,7 %) a Solenice (14,3 %). Naproti tomu nejnižší míra registrované nezaměstnanosti byla v prosinci roku 2011 v Radíči (2,8 %) a Příčovech (4,8 %). (www.mpsv.cz)

Vývoj obyvatelstva v mikroregionu Sedlčansko můžeme sledovat od roku 1869, kdy proběhlo první komplexní sčítání lidu, a to díky Historickému lexikonu obcí, který byl vydán Českým statistickým úřadem. Při prvním sčítání se na území Sedlčanska nacházelo mnoho obcí s více jak 1000 obyvateli. Z třiatvaceti obcí se jich nad tuto hranici dostalo čtrnáct. Naproti tomu v roce 2011 klesá počet těchto obcí na pouhých pět, přičemž pouze hlavní město regionu Sedlčany a obec Kamýk nad Vltavou mají v současné době vyšší počet obyvatel než v roce 1869. Pokud se podíváme na celkový počet obyvatel regionu, zjistíme pokles mezi prvním a posledním sčítáním o 10 256 obyvatel (33,34 %). (Historický lexikon obcí ČR 2006) Podrobný vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Sedlčansko je uveden v Tabulce 4.

Tab. 4: Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu Sedlčansko v letech 1869 – 2011

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Dubovice	1474	1538	1687	1680	1601	1502	1472	1179	1128	1052	1045	1011	994	1055
Jesenice	941	914	915	840	811	794	741	552	615	549	512	529	494	514
Kamýk nad Vlt.	752	804	801	797	767	739	749	594	714	939	879	808	783	909
Klučnice	1826	1853	1679	1666	1566	1462	1281	864	775	647	566	528	474	478
Kňovice	497	555	582	567	512	507	471	371	381	332	303	323	314	325
Kosova Hora	1895	1746	1742	1653	1575	1505	1305	1175	1251	1211	1257	1285	1239	1228
Krásná Hora	2447	2418	2416	2509	2200	2112	1937	1472	1478	1323	1129	1116	1047	1071
Křepeňice	316	376	350	312	304	307	313	279	284	283	219	201	166	160
Milešov	1301	1322	1323	1403	1283	1220	1146	751	551	445	409	343	317	317
Nalžovice	1043	1031	926	853	867	835	766	538	589	562	488	537	524	548
Nedrahovice	1074	1013	1034	994	963	919	819	672	614	532	498	452	469	466
Nechvalice	1866	1780	1699	1587	1496	1475	1311	1079	1028	878	696	611	621	608
Osečany	567	587	605	605	572	523	488	372	377	335	294	280	266	249
Petrovice	2989	3101	2950	2805	2679	2613	2362	1860	1735	1532	1417	1445	1402	1343
Počepice	1421	1297	1258	1142	1077	1062	940	705	676	657	570	480	498	533
Prosenická Lhota	1034	1049	935	888	816	778	741	538	529	473	408	437	443	461
Příčovy	319	320	339	285	280	304	316	232	247	227	221	228	250	291
Radíč	790	720	702	542	506	481	458	340	354	301	265	226	214	201
Sedlčany	4428	4492	4572	4583	4351	4330	4108	3713	4466	5462	7585	7959	7846	7576
Solenice	434	416	380	374	363	312	294	176	421	567	457	374	320	382
Svatý Jan	1450	1441	1480	1457	1346	1271	1199	888	801	732	630	656	662	669
Štětkovice	383	385	395	362	365	352	309	243	235	243	243	238	299	304
Vysoký Chlumec	1524	1628	1585	1676	1571	1411	1297	952	912	841	812	836	789	827
Celkem	30771	30786	30355	29580	27871	26814	24823	19545	20161	20123	20903	20903	20431	20515

Zdroj: *Historický lexikon obcí České republiky* (www.czso.cz), část údajů doplněna z webových stránek www.risy.cz, vlastní zpracování.

3.8 Dopravní infrastruktura

Region díky svým fyzicko-geografickým podmínkám patří v rámci kraje do oblasti s nejnižší hustotou silnic. Důvody můžeme vidět ve velkých přehradních nádržích, které se na tomto území nacházejí a taktéž v nadprůměrně členitém terénu oproti ostatním regionům v kraji. Hlavním dopravním tahem Sedlčanska je silnice první třídy I/18, která prochází regionem ze západu na východ, jedná se o trasu Rožmitál – Příbram – Sedlčany – Olbramovice. V blízkosti města Příbram (Skalka u Příbrami) protíná silnice rychlostní komunikaci R4, která vede z Prahy přes Příbram a Strakonice dále na jih. V budoucnu by měla přes východní část regionu vést dálnice D3 z Prahy do Českých Budějovic, což by se mohlo výrazně projevit na rozvoji regionu v mnoha aspektech.

Železniční doprava má v regionu minimální význam, nachází se zde pouze jediná železniční trať č. 223 vedoucí ze Sedlčan do Olbramovic, přičemž délka tratě je 16,6 km. V Olbramovicích trať navazuje na IV. železniční koridor. (Pešout 2008)

Vodní doprava probíhá na řece Vltavě, a to především na přehradních jezerech, kde se realizuje pravidelná i nepravidelná lodní doprava. Doprovu zajišťuje společnost Quarter s.r.o. na jejichž internetových stránkách (www.lodnidopravaorlikslapy.cz) je uveden seznam nabízených služeb a jízdní řády pro rok 2012.

V regionu se nenachází žádná letiště, pouze v okolí existují menší regionální letiště (Příbram, Benešov).

3.9 Ocenění obcí

Většina obcí v mikroregionu se snaží o svůj co nejlepší rozvoj, což se odráží v několika významných oceněních, a to především v soutěži Vesnice roku. Mezi pravidelné „sběratele“ patří obce Dublovice, Kamýk nad Vltavou a Petrovice. Obec Dublovice získala v roce 2004 zlatou stuhu a zvítězila tak v rámci krajského kola. O 6 let později dostala oranžovou stuhu za spolupráci obce a zemědělského subjektu. Kamýk nad Vltavou byl poprvé oceněn roku 2006, a to bílou stuhou za činnost mládeže. V roce 2010 obdržel modrou stuhu, která je udělována za společenský život v obci. Jako poslední zatím získal v roce 2011 opět bílou stuhu. Nejvíce oceňovanou obcí v mikroregionu Sedlčansko jsou Petrovice, které v roce 2002 získali zlatou stuhu (Vesnice roku Středočeského kraje) a v následujícím celostátním kole se umístili na 2. místě. V roce 2007 získala obec bílou stuhu a v roce 2008 opět zlatou stuhu v rámci kraje. (Regionální informační systém 2012)

Kromě soutěže Vesnice roku získali a dále získávají obce různá další ocenění. Jedná se především o různé diplomy a vyznamenání od Středočeského kraje či přímo od hejtmána kraje. Seznam různých ocenění má na svých internetových stránkách zveřejněna například obec Kamýk nad Vltavou .

3.10 Ochrana přírody

V rámci celé zkoumané oblasti neexistuje v současnosti výrazný znečišťovatel životního prostředí. Problémem je kontaminace půd, která je v oblasti výrazná. Kvalita povrchových vod není z pohledu kraje vnímána jako riziková faktor. Co se týče čistíren odpadních vod, patří oblast mezi nejlépe vybavené regiony v kraji.

Na Sedlčansku lze nalézt mnoho krajinných památek a to díky četným vodním plochám a významnému podílu lesních porostů (29 %).

Nejvýznamnějším maloplošným chráněným územím je Národní přírodní rezervace Drbákov – Albertovy skály. Nachází se na pravém břehu řeky Vltavy v oblasti Slapského jezera. Důvodem ochrany jsou společenstva skalnatých úbočí v údolí řeky Vltavy.

Mezi další chráněné oblasti patří Evropsky významné lokality - NATURA 2000. Patří sem Horní Solopyský rybník, jedna z nejvýznamnějších lokalit kuňky ohnivé ve Středočeském kraji. Dále Horní a Dolní Obděnický rybník - jedna z nejvýznamnějších lokalit kuňky ohnivé v České republice, Vápenické jezero – také jedna z nejvýznamnějších lokalit kuňky ohnivé ve Středočeském kraji, lokalita Jezero – opět jedna z nejvýznamnějších lokalit kuňky ohnivé v České republice, Trhovky – jedna z nejvýznamnějších lokalit sysla obecného v České republice a štola Jarnice, která je regionálně významným zimovištěm vrápence malého.

3.11 SWOT analýza mikroregionu Sedlčansko

SWOT analýza vychází především z prostudované literatury zabývající se územím Sedlčanska, a to jak z fyzicko-geografického tak i socio-ekonomického pohledu. Snaží se o shrnutí předchozích podkapitol tématu Geografická charakteristika Sedlčanska. V analýze je rovněž uplatněn pohled autora této práce, jakožto člověka, který se na tomto území pohybuje od svého narození a zná tuto oblast velmi dobře.

V porovnání se SWOT analýzou z roku 2008 zpracovanou v dokumentu Program sociálního a ekonomického rozvoje Sedlčanska je hlavní rozdíl v oblasti trhu práce. K roku 2008 byl region v rámci Středočeského kraje popsán jako oblast s jednou z nejnižších měr nezaměstnanosti. V současné době se však region pomalu ocitá na opačné straně, nejhorší situace je podle ČSÚ u absolventů.

Poměrně udivující je u minulé analýzy zařazení železnice do kategorie silných stránek, přitom na Sedlčansku funguje pouze jedna trať o délce 16,6 km.

Oproti roku 2008 se také zlepšila úroveň školství, a to zejména v rámci stavu a vybavení školských zařízení. V mnoha školách došlo ke změně vytápění na ekologičtější a ekonomicky výhodnější typy a některá školská zařízení zrekonstruovala či postavila nové tělocvičny nebo vyměnila stará okna ve spojení se zateplením škol. (Barešová 2012)

SWOT analýza naopak zůstává neměnná v pohledu na přírodní potenciál regionu, zemědělskou činnost či historii regionu. V následujících letech může být velkou hrozbou růst nezaměstnanosti, který by mohl výrazně ovlivnit rozvoj regionu.

Tab. 5: SWOT analýza mikroregionu Sedlčansko

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Produkce zemědělské výroby 2. Atraktivní příroda 3. Historie regionu (památky) 4. Spolupráce obcí 5. Hustota silniční sítě 6. Existence velkých vodních nádrží 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Absence větších průmyslových podniků 2. Kvalita silničních komunikací 3. Počet železničních tratí 4. Nedostatek financí v obcích 5. Vysoká nezaměstnanost 6. Nízká kvalita služeb ve venkovských obcích.
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozvoj cestovního ruchu 2. Společní propagace mikroregionu 3. Možnost dotací z EU a regionálních fondů 4. Rozvoj spolupráce se sousedními svazky obcí 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stárnutí obyvatelstva 2. Centralizace státní správy 3. Růst nezaměstnanosti 4. Zhoršení podmínek pro zemědělskou výrobu 5. Úbytek obyvatelstva 6. Úpadek venkova

4 ANALÝZA VYBRANÝCH REGIONÁLNÍCH ATLASŮ

4.1 Hodnocení tematických map

Pro objektivitu a dobrou porovnatelnost tematických map, či celých tematických atlasů je důležité komplexní hodnocení, zahrnující využití map, jejich kvalitu nebo vhodnost vytvoření pro určitý účel.

U tematických atlasů je hodnocení složitější z pohledu důležitosti určitých kritérií. V některých případech je důležitá podrobnost map někdy naopak jejich přehlednost. Hlavním ukazatelem může být také geometrická přesnost mapy. Dle účelu tak může stejná mapa získat různá hodnocení. (Voženílek, 1999).

Podle (Voženílkova 1999) by mělo mít hodnocení tematických map následující osnovu:

1. **Obecné údaje** – Výčet obecných údajů, jako je název mapy, téma, měřítko, formát, autora, místo, rok, pořadí vydání, cenu a distributora.
2. **Kompozice mapy** – Hodnoceno je se sestavení, grafické provedení, umístění všech základních i nadstavbových kompozičních prvků a doplňkové prvky mapy (vysvětlivky, citace aj.).
3. **Matematické prvky** – Hodnocení konstrukčních základů tematické mapy, měřítko, volby zobrazení nebo objektivnost mapy jako obrazu referenční plochy země.
4. **Úplnost a náplň obsahu** – Hodnotí se objem všech podávaných informací, struktura a počet zobrazených objektů.
5. **Obsahová správnost a aktuálnost obsahu** – Správnost se posuzuje srovnáním s jinými mapami i nekartografickými zdroji (texty, fotografie, terénní průzkum). Aktuálnost mapy lze zhodnotit dle toho, zda mapa zachycuje všechn svůj obsah k určitému datu.
6. **Čitelnost mapy** – Jedná se o snadnost čtení informací mapy, pomocí kartografické symboliky. Dobrá čitelnost závisí na vhodných kartografických zobrazeních, barevném provedení, umístěním popisků aj.
7. **Estetika mapy** – Hodnotí se především barevný soulad kompozičních prvků, kvalita provedení popisu mapy a také celková kompozice.

- 8. Věrnost znázornění reality a geometrická přesnost** – Jde o hodnocení kvality kartografické generalizace.
- 9. Kvalita technického provedení kartografické interpretace** – Hodnotí se technické provedení vyjadřovacích prostředků (rozlišitelnost znaků, názornost znaků, grafické zatížení, ...)
- 10. Vědecká hodnota** – Mapové vyjádření reality musí být v souladu se stavem vědeckého poznání ve sféře přírodních, technických i sociálních věd.

K hodnocení vybraných regionálních atlasů bude použito prvních sedm bodů osnovy, dle kterých budou kartografická díla hodnocena a vzhledem k jednotnému systému také velmi dobře porovnatelná. Protože ne všechny atlasy mají stejný seznam map, hodnoceny budou mapy ve dvou kapitolách, které se s minimálními rozdíly objevují v každém atlase. Jedná se o kapitoly obyvatelstva a přírodních podmínek. Stupnice bodování ohodnocení se skládá z pěti stupňů od 1 do 5, kdy číslo 1 je nejlepší možný stupeň. Hodnocení je čistě subjektivní a například v bodě s názvem Estetika mapy jsou možné odlišné názory na stupeň ohodnocení. Výsledky jsou uvedeny v příloze č. 1, v podobě tabulky. Následující kapitoly podrobně popíší a zhodnotí vybraná atlasová díla vydaná v České republice.

4.2 Hranicko – Atlas rozvoje mikroregionu

Jedná se o regionální atlas, který se podrobně zabývá územím zahrnujícím 24 obcí. Velikost zkoumaného území je tedy velice podobná mikroregionu Sedlčansko. Jde o velmi rozsáhlé kartografické dílo, jenž prezentuje široké množství témat, ovlivňující současný a budoucí rozvoj regionu. O kvalitě atlasu, jeho podrobnosti a unikátnosti svědčí jednak dvouletá příprava atlasu, a také spolupráce mnoha akademických pracovníků a studentů Katedry geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, která tento atlas v roce 2008 vydala.

Atlas obsahuje více než 170 map, rozdělených do šesti tematických sekcí. První část se věnuje legislativnímu a geografickému vymezení a základní charakteristice regionu. Další část s názvem udržitelný rozvoj má především informační charakter pojednávající o této problematice. Část přírodní prostředí se zabývá fyzicko-geografickými charakteristikami jako jsou půdy, vodstvo, podnebí, reliéf, rostlinstvo,

živočišstvo a krajina. Po přírodních jevech následuje kapitola sociální prostředí zabývající se obyvatelstvem, zdravotnictvím, školstvím, kulturou, sportem, ochranou obyvatel a domovním fondem. Další kapitolou navazuje ekonomické prostředí, zde je zkoumáno opět obyvatelstvo, dále zemědělství, průmysl, služby, doprava, cestovní ruch, inženýrské sítě a odpadové hospodářství. Poslední kapitola má název strategické prostorové environmentální plánování. Zde můžeme nalézt převážně mapy týkající se různých konfliktů, ať už se záplavovou zónou nebo například územním systémem ekologické stability. Na závěr je v atlasu uvedeno anglické summary, použité zdroje (knihy, internetové zdroje, územní plány, mapy) a rejstříky (místopisný a pojmový).

Z mého pohledu hodnotím atlas nejlépe ze všech, které jsem měl možnost prostudovat. Platí to zejména o mapách, které jsou na velmi vysoké úrovni. Myslím si, že užitečné informace si v něm najde jak laická, tak i odborná veřejnost. Jednotlivé mapy jsou doplněny poměrně rozsáhlými komentáři, někdy možná až příliš dlouhými na úkor tabulek a grafů, kterých by se dle mého názoru mohlo v atlasu objevit více. Je však jednoznačné, že takovéto dílo prospívá rozvoji regionu a také jeho propagaci u širší veřejnosti.

4.3 Atlas euroregionu ELBE/LABE

Toto dílo se zabývá Euroregionem ELBE/LABE a vzniklo jako prostředek vzájemného přeshraničního poznávání. Na vytvoření se podílela Přírodovědecká fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Institut geografie Technické Univerzity v Drážďanech. Atlas vyšel v roce 2005 jako výstup stejnojmenného projektu, realizovaného a finančně podporovaného v rámci programu Phare CBC.

Témata jednotlivých kapitol se zabývají důležitými a zásadními jevy celého euroregionu a také v souvislosti s přeshraniční spoluprací. První kapitola není ničím výjimečným a jako ve všech ostatních atlasech se věnuje administrativnímu členění a geografickému vymezení. V další kapitole se čtenář dozví informace o přírodních podmínkách euroregionu, jako je geomorfologie, geologie, klima, hydrologie, podíl zemědělské půdy a zalesnění. Třetí, nejrozsáhlejší kapitola informuje o obyvatelstvu a trhu práce, zde jsou uvedeny důležité charakteristiky obyvatelstva a s tím souvisí vliv na nezaměstnanost nebo ekonomickou aktivitu. Další kapitola nese název hospodářství a společnost a zabývá se výrobními centry regionu, největšími průmyslovými podniky a také významem řeky Labe. Z hlediska společnosti je to pak informace o školství,

zdravotnictví či turistických zajímavostech. Závěrečná kapitola se zabývá přeshraničními vazbami mezi českým a německým regionem.

Publikace je oproti ostatním regionálním atlasům koncipována relativně odlišně. Každá složka (mapy, grafy, tabulky) má v atlasu stejně velký prostor, naopak se tu nevyskytuje žádný souvisejší text. Atlas tedy nebude úplně vhodný pro laiky, kteří neumí „číst“ v mapách či se orientovat v grafech, ale to také není cílová skupina pro kterou byl vytvořen, jak je ostatně uvedeno hned v úvodu atlasu. Naopak by z něj měli čerpat orgány státní správy, či vědcům studujícím tuto oblast. Velké množství tabulek a grafů bych proto hodnotil kladně, neboť se z nich mohou vybrat přesná data o určitých problematikách. Slabší stránkou atlasu je podoba map. Především u znázornění přírodních jevů je na první pohled vidět jejich nízká kvalita. U některých dalších map není navíc příliš vhodně zvolená barevná skladba a také umístění či podoba legendy by mohla být lepší. V některých případech je legenda zbytečně rozmístěna okolo celé mapy a také intervaly nejsou vždy stejné, tento problém je vidět především u map o obyvatelstvu. Jako zdroj informací o regionu tento atlas obstojí, podle mého názoru je ale v současné době možnost vytvoření kvalitnějšího atlasu.

4.4 Tematický atlas kraje Vysočina

Tematický atlas kraje Vysočina byl vydán v roce 2008 za spolupráce Krajského úřadu kraje Vysočina a Univerzity Palackého v Olomouci.

Dílo se skládá z devíti hlavních kapitol, které zahrnují informace o přírodních, sociálních a ekonomických jevech v kraji Vysočina. Nejedná se opět o příliš rozsáhlé dílo, ale v porovnání s atlasem Středočeského kraje, přináší tento atlas rozhodně více a také podrobnější informace. Hlavní rozdíl je ve zpracování map, kdy v tomto kartografickém díle jsou informace za každou obec v kraji, nikoliv pouze za kraj jako celek. Díky tomu lze velmi dobře srovnávat určité oblasti v rámci kraje. Kromě lépe zpracovaných map hodnotím lépe i doplňující informace k nim přiložených. V atlasu nalezneme více grafů, tabulek a komentářů k daným jevům.

Charakter atlasu tak podává informace i pro náročnější čtenáře, především pro odborníky a užitečnou pomůckou může být rozhodně pro samotné obyvatele kraje, kteří najdou například mnoho informací o obci, kde žijí a mohou se srovnávat s obcemi okolními, či s průměrem kraje.

4.5 Tematický atlas Středočeského kraje

Atlas Středočeského kraje vznikl v roce 2005 jako prostředek k posílení povědomí o kraji a zdroj informací pro školy a širší veřejnost. Oproti výše uvedeným atlasům nebyl vytvořen pracovníky, či studenty nějaké univerzity, ale na jeho zpracování a vydání pracovala Kartografie Praha.

Nejedná se o příliš rozsáhlé dílo, na 24 stránkách nalezneme 20 hlavních map, které jsou v některých případech doplněny několika vedlejšími mapami. Atlas je rozdělen do osmi hlavních oddílů. Jedná se o administrativní a geografické vymezení, přírodu, obyvatelstvo, hospodářství, dopravu, školství, kulturu a cestovní ruch.

Dílo je svým charakterem předurčeno opravdu jen základním či středním školám nebo širší veřejnosti. V každém tématu jsou znázorněny pouze základní informace o dané problematice, chybí zde více doplňujícího textu a mapy, které by podrobněji zkoumali menší oblasti v kraji. Dobrým krokem vpřed by také mohlo být porovnání s některým ze sousedních krajů či s krajem s podobnými charakteristikami. Hlavní mapy vykazují poměrně dobrou kvalitu zpracování. Pokud je porovnáme s těmi z atlasu euroregionu ELBE/LABE, jsou nepochybně na vyšší úrovni, a to byly vytvořeny ve stejný rok (2005). Podstatně horší kvalitu lze spatřit u doplňujících nebo vedlejších map. Chybí zde například popisky, grafické měřítko, severka a celkově tak mapa, která je umístěná na bílém podkladu nepůsobí dobrým dojmem.

Jde tedy o velmi stručné dílo, které ovšem účelu, k němuž byl vytvořeno, to znamená podání základních informací o kraji, vcelku vyhovuje. Navíc by mohl být tento atlas vhodnou pomůckou při studiu na středních školách.

4.6 Tematický atlas Olomouckého kraje

Toto kartografické dílo vzniklo v roce 2008. Podobně jako Tematický atlas Středočeského kraje zpracovala a zároveň vydala Kartografie PRAHA, a. s.

Cílem atlasu je souhrnně popsat Olomoucký kraj a primárně by měl sloužit zástupcům obcí, školám, nebo příspěvkovým organizacím. Obsahem i strukturou je dílo téměř totožné s Tematickým atlasem Středočeského kraje. Kartografie Praha však udělala oproti roku 2005 určitý pokrok. V atlasu je přidáno několik témat, například Olomoucký kraj v číslech nebo Sport, ostatní kapitoly jsou pak výrazně obsáhlejší než

u minulého díla. Jako příklad lze uvést oddíl Vodní zdroje v tématu Příroda, který v atlasu Středočeského kraje chybí.

Co se týče kvality zpracování map nebo kompozice, platí zde to, co bylo popsáno v atlasu Středočeského kraje. Jediná výhrada směřuje k umístění legendy, která leží půlkou v mapovém poli a půlkou mimo něj, toto řešení nevypadá na mapovém listu dobře. Naopak dobrou volbou bylo vytvoření tématu Olomoucký kraj v číslech, kde čtenář nalezne velké množství informací o kraji a především o jeho částech.

I v tomto případě se jedná o dílo vhodné jako podání základních informací o kraji a dobrá pomůcka pro školská zařízení. Navíc oproti Tematickému atlasu Středočeského kraje, poskytuje tento atlas čtenáři obsáhlejší a podrobnější informace.

5 FORMÁT ATLASU

Vzhledem k tomu, že jsem měl možnost prostudovat několik různých regionálních atlasů, si myslím, že jednou z klíčových věcí je vyvážený poměr textu, tabulek, grafů a map.

Velikost atlasu navrhuji ve formátu A4. Formát A3 by už dle mého názoru byl zbytečný, území Sedlčanska je poměrně kompaktní a ne příliš rozsáhlé, takže při měřítku vyhotovených map 1:200 000, které je na vymezenou oblast ideální, formát A4 vyhovuje. Jedno konkrétní téma navrhuji vždy na dvou vedle sebe ležících stranách, kdy na levé stránce budou umístěny tabulky nebo grafy a doplňující komentář k mapě a na vedlejší stránku umístím hlavní mapu, popřípadě dvě mapy, které u některých témat doplní mapy vedlejší. Vedlejší mapy budou zpracovány v měřítku 1: 300 000. Použito bude měřítko grafické, které je schopné reagovat na změny velikosti, například při tisknutí map na jiný formát, než v jakém byly vytvořeny.

Atlas se bude skládat z pěti hlavních tematických oblastí, kde úvodní kapitola ponese název Vymezení a vývoj regionu, druhá kapitola má název Přírodní podmínky, třetí je Obyvatelstvo, další Hospodářství a společnost a poslední Rozvoj regionu. Každá kapitola ponese barevné označení, symbolizované pruhem na horní straně tématu. Jednotlivé kapitoly budou podrobněji popsány v další části práce.

6 Soubor jednotlivých částí atlasu

6.1 Hlavní tematické oblasti

- **Vymezení a vývoj regionu**

Administrativní členění

Geografické vymezení

- **Přírodní podmínky**

Geologie a Geomorfologie

Hydrologie

Klimatologie

Půdy

Ochrana přírody

- **Obyvatelstvo**

- **Hospodářství a společnost**

Zemědělství

Průmysl

Služby

Doprava

Kultura a volný čas

Školství a Zdravotnictví

- **Rozvoj regionu**

Realizované projekty

Navrhované projekty

6.2 Vymezení a vývoj regionu

6.2.1 Geografické vymezení

V úplném úvodu atlasu navrhuji mapový list zaměřený na vymezení mikroregionu respektive jeho geografickou polohu. Geografická poloha je u takto malých území důležitou informací a čtenáři pomůže s umístěním oblasti v rámci kraje či celé České republiky. O potřebě zlepšit informovanost veřejnosti o poloze Sedlčanska svědčí průzkum, probíhající na území Středočeského kraje a Prahy, kdy na otázku: „Kde se nachází region Sedlčansko“ odpovědělo správně jen 29,5 % ze 197 dotázaných osob. (Pešout 2008) Za správnou odpověď bylo přitom považováno i umístění na sever Jižních Čech. (I když region s Jižními Čechy sousedí, nemyslím si, že by se taková odpověď měla brát za správnou. Pokud bychom ji nepočítali mezi správné odpovědi, správnost lokalizace regionu by klesla na pouhých 18,8 %, to znamená, že sotva jeden z pěti dotázaných dokázal správně určit polohu Sedlčanska.

První mapa má tedy za úkol zobrazit polohu regionu v rámci Středočeského kraje. K vytvoření stačí data pouze z databáze ArcČR 500. Hlavní mapu doplní vedlejší mapa o poloze Sedlčanska v rámci ČR. Do textové části navrhuji kromě popsání geografické polohy, také její zhodnocení a dále výhodnost či nevýhodnost v rámci ČR.

6.2.2 Administrativní členění

Mapový list administrativního členění je v atlase aby představil jednotlivé obce mikroregionu Sedlčansko. V samotné mapě bych znázornil katastrální území obcí a u každé uvedl její název. Celé území mikroregionu pak navrhuji porovnat s ORP Sedlčany. Na mapě tak bude možné odlišit hranice ORP a Sedlčanska. K vytvoření mapy stačí pouze databáze ArcČR 500. Přidal bych ještě menší mapu s historickými sídly na území Sedlčanska. Většina obcí má zajímavou a bohatou historii, navíc zde bylo významné keltské oppidum. Informace o historii regionu od doby prvního osídlení až do období 1.světové války jsou podrobně popsány v trilogii Čenka Habarta – Sedlčansko, Sedlecko, Voticko. Obsáhlejší navrhuji část textovou, kde by měli být základní informace o každé obci – znak obce, počet obyvatel, velikost území, vybavení obcí a stručná historie. Informace bych ještě doplnil několika fotografiemi charakteristickými pro tento mikroregion.

6.3 Přírodní podmínky

6.3.1 Geologie a geomorfologie

Jako první v tématu přírodních podmínek je navržena mapa Geologie. Jedná se o jednu ze základních map, která zobrazuje horninové složení oblasti a jeho historický vývoj. Geologická mapa je k dispozici na geoportálu <http://geoportal.gov.cz> odkud stačí pouze mapu připojit do programu ArcMap a zde upravit na oblast Sedlčanska. Mapu doplní informace o horninách, jako je doba vzniku hornin nebo jejich vliv na kvalitu a typ půd.

Na geologickou mapu navazuje mapa geomorfologická, konkrétně geomorfologické členění, které rozděluje území na jednotlivé geomorfologické části. Mikroregion se nachází ve Středočeské pahorkatině a dále je rozdělen na celky, podcelky a okrsky. I zde jsou data k dispozici na geoportálu <http://geoportal.gov.cz>.

6.3.2 Hydrologie

Část atlasu s názvem Hydrologie obsahuje jeden mapový list. Mapa zobrazí hlavní toky a plochy v mikroregionu. I v tomto případě jde o základní mapu v tématu přírodních podmínek. Navíc se zde nachází významná řeka Vltava na které jsou v této oblasti celkem tři přehradní nádrže – Orlík, Kamýk a Slapy. Kromě toho zde existuje velký počet rybníků, který se váže na období Jakuba Krčína, když zde v minulosti působil. Vodní toky a plochy jsou tedy velmi významnou složkou přírodních podmínek Sedlčanska a proto by v atlase tato mapa neměla chybět. Kromě vodních ploch a toků by na podkladu mapy mohla být zobrazena povodí řek, do kterých menší toky spadají, ale vzhledem k tomu, že celé území se nachází pouze v povodí řeky Vltavy, jeví se mi zobrazování tohoto jevu zbytečné. Mapový list navrhuji doplnit vedlejší mapou, znázorňující podíl vodních ploch na celkovém území katastru. Data pro vytvoření mapy lze vzít z Digitální báze vodohospodářských dat (DIBAVOD). Potřebné shapefilly jsou umístěny na internetových stránkách www.dibavod.cz. V textové části se objeví údaje o vodních tocích a vodních nádržích a několik fotografií zobrazujících největší vodní plochy, například hráz vodní nádrže Orlík.

6.3.3 Klimatologie

Téma klimatologie je úzce spjato se zemědělskou činností, která je v regionu velmi významná. Po dohodě se Sdružením obcí navrhuji celkem 4 mapy umístěné ve dvou mapových listech. Kromě přenesení tabulkových dat do mapové podoby je přáním Sdružení obcí Sedlčanska porovnat tento mikroregion s jinými zemědělskými oblastmi.

První mapový list obsahuje mapu průměrných ročních teplot a mapu úhrnu ročních srážek. Tyto dva ukazatele jsou nejdůležitější v určování klimatické oblasti a taktéž v určování zemědělské oblasti.

Druhá část této kapitoly zobrazí na dvou vedle sebe umístěných mapách průměrné červencové a lednové teploty, tedy období, kdy by na území regionu měli být maxima a také minima. Data poskytuje za určitý poplatek Český hydrometeorologický ústav. K dispozici jsou data z meteorologické stanice Rudolec a srážkoměrných stanic Kosova Hora a Vojkov. Textová část zanalyzuje mapy teplot a úhrnu srážek a zhodnotí vhodnost podmínek pro zemědělství.

6.3.4 Půdy

Další téma spjaté se zemědělstvím a tudíž velmi důležité pro mikroregion Sedlčanska jsou půdy. Navrhuji mapu půdních typů, která zobrazí jednotlivé typy na území Sedlčanska. Data k vytvoření této mapy poskytuje AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Digitální podklady jsou k dispozici na internetové stránce <http://www.nature.cz/monitoring-pud/>. Zde je seznam mapových listů v digitální a tištěné podobě, bohužel mapa Sedlčanska existuje pouze v druhé zmiňované verzi a lze je získat u České geologické služby. Textovou část této podkapitoly bych z větší části věnoval charakteristice jednotlivých půdních typů, nacházejících se na území mikroregionu a popsání vhodnosti těchto půd nejen pro zemědělskou činnost.

6.3.5 Ochrana přírody

I přesto, že se na území mikroregionu nenachází žádná velkoplošná chráněná území, jako je Chráněná krajinná oblast či Národní park je zde několik maloplošných zvláště chráněných území. Dále zde byla vyhlášena ptačí oblast v rámci soustavy Natura 2000 a v téže soustavě také Evropsky významné lokality. Mimo všechna tato území je v mikroregionu velký počet památných stromů. V atlasu by proto měla být mapa, která zachytí všechny oblasti a objekty spadající pod určitý stupeň ochrany.

V textové části se objeví podrobnější informace o každé lokalitě, důvod její ochrany a další informace s tím spojené. Dále navrhuji umístit do této části tabulku památných stromů, s informacemi o jejich stáří a obvodu. Text doplní fotografie některých zajímavých lokalit, významných stromů či vzácných živočichů.

Data poskytuje i v tomto případě AOPK ČR, k dispozici je formát shp (shapefile) což je ideální pro další práci v programu ArcMap.

6.4 Obyvatelstvo

Jedním ze nejdůležitějších témat mikroregionu je bezesporu obyvatelstvo. Vzhledem k velkému množství dostupných údajů lze toto téma pojmout velmi rozsáhlým způsobem. Navrhuji 5 základních mapových listů. Úvodní tři listy váží spíše k sociální tematice a zbylé dva zaměřují na ekonomickou oblast.

První z nich by se týkal hustoty obyvatel, díky této mapě získáme přehled o zalidnění ve všech obcích regionu. Tato mapa je jednou ze základních v problematice obyvatelstva a s ní pak souvisí další jevy, které lze díky této mapě odvodit. Na hlavní mapu bych pomocí kartogramu znázornil hustotu obyvatel v jednotlivých obcích a vyznačil hlavní sídla regionu. Vedlejší mapa by zobrazovala vývoj počtu obyvatel za posledních deset let, což nám ukáže, ve kterých oblastech se zvyšuje či snižuje počet obyvatel a následně můžeme odvodit jaké jsou k tomu důvody. Data k hustotě obyvatel jsou k dispozici na www.czso.cz ovšem pouze za území ORP. Je proto nutné přidat hodnoty za obce Kamýk nad Vltavou a Solenice, které spadají do ORP Příbram a naopak vyloučit hodnoty za obec Sedlec – Prčice, která sice patří do ORP Sedlčany, nikoliv však do mikroregionu Sedlčansko. Mapu vývoje počtu obyvatel můžeme vytvořit na základě historického lexikonu obcí, kde jsou uvedena data od roku 1869. Textová část tohoto listu se zaměří na analýzu map a další základní informace o regionu

jako celku, tzn. průměrná hustota a celkový počet obyvatel, vývoj počtu obyvatel v posledním období a jeho důvody, a také porovnání s ostatními regiony a s průměrem ČR. Textovou část doplní tabulka vývoje počtu obyvatel v jednotlivých obcích regionu.

Jako druhý mapový list navrhuji společně věkovou strukturu obyvatelstva a strukturu dle pohlaví. Mapa věkové struktury je důležitá z hlediska možnosti zachycení různých vývojových trendů. Dá se například očekávat stárnutí obyvatelstva, jako je tomu v celé České republice, což bude vyžadovat zlepšení zdravotnických a sociálních služeb, na které by měl být region dopředu připraven. Pro vyjádření věkové struktury by bylo vhodné použít kartodiagram znázorňující podíl jednotlivých věkových skupin na celkovém počtu obyvatel a jako podklad bych zvolil kartogram zachycující index stáří.

Na mapě struktury obyvatel podle pohlaví bych zobrazil podíl mužů a žen pomocí kartodiagramu. Strukturu obyvatelstva podle pohlaví navrhuji do atlasu, protože patří mezi základní demografické údaje. V atlasu Hranicko je v tomto případě ještě kartogramem znázorněna převaha jednoho či druhého pohlaví v jednotlivých obcích, to mi však přijde jako zbytečné, protože už ze samotného kartodiagramu je vidět, zda je v obci větší počet mužů či žen. Místo toho navrhuji kartogramem vyjádřit index maskulinity, tedy počet mužů na 100 žen. V textové části by se kromě analýzy obou map měl objevit graf indexu maskulinity v jednotlivých věkových skupinách a věková pyramida regionu.

Třetí mapový list by obsahoval dvě témata – religiozitu a strukturu obyvatel podle vzdělanosti. Základ by v tomto případě tvořili dvě mapy, kde první zaměřená na religiozitu, by pomocí kartogramu znázorňovala podíl věřících na celkovém počtu obyvatel v obcích. I když se region nachází ve Středočeském kraji, kde je míra religiozity velmi nízká, jedná se spíše o venkovskou krajinu, kde se naopak počet věřících osob drží na vyšších hodnotách než je tomu u městského obyvatelstva, tudíž bude zajímavé porovnat podíl věřících na Sedlčansku právě s průměrem celého kraje. Do druhé mapy, struktury vzdělanosti, bych jako podklad zvolil kartogram zobrazující podíl vysokoškolsky vzdělaných osob z celkového počtu obyvatel a kartodiagram rozdělující osoby na vysokoškolsky vzdělané, středoškolsky s maturitou, bez maturity a se základním vzděláním. Zmiňovaná mapa je důležitým faktorem v rozvoji regionu. Vyšší vzdělanost obyvatel logicky přispívá k lepšímu rozvoji regionu. Textovou část navrhuji kromě analýzy obou map doplnit tabulkou počtu vysokoškolsky vzdělaných osob v obcích regionu.

Další list se zaměří na ekonomickou aktivitu obyvatelstva. Na mapě bych kartogramem zobrazil míru ekonomické aktivity a kartodiagramem ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo. Hlavní mapu doplní dvě vedlejší mapy, první by znázorňovala ekonomickou aktivitu podle pohlaví – použitá metoda kartodiagram a druhá ekonomickou aktivitu podle postavení v zaměstnání, tzn. zda je osoba zaměstnancem, zaměstnavatelem či osobou samostatně výdělečně činnou – metoda kartodiagram. Tyto dvě mapy zařazují do atlasu po poradě s orgány Sdružení obcí Sedlčanska, kteří by chtěli mít o těchto jevech přehled a doposud nemají tato témata nijak zpracovaná. Do textové části bych doporučil především analytické komentáře k jednotlivým mapám.

Poslední mapový list k tématu obyvatelstva bych zaměřil na problematiku nezaměstnanosti. Jako hlavní mapu navrhuji vývoje nezaměstnanosti za použití kartogramu. Díky této mapě můžeme následně jednoduše vyčíst, které oblasti regionu mají problémy s vysokou nezaměstnaností a případně jaké důvody k tomu v těchto oblastech přispívají. Mapu doplní vedlejší mapy, zobrazující aktuální míru nezaměstnanosti a dojížděku za prací. Právě dojížděka do zaměstnání může výrazně ovlivňovat míru nezaměstnanosti. Protože pokud určitá obec či region nemá dostatek pracovních míst a špatnou dopravní dostupnost do větších obcí, může to být jedním z důvodů vysoké nezaměstnanosti. Kromě analytického komentáře doplní mapový list graf nezaměstnanosti jednotlivých obcí.

6.5 Hospodářství a společnost

6.5.1 Zemědělství

V tématu zemědělství jsou 3 mapové listy. První z nich se týká využití země neboli land use, druhá mapa se zabývá zemědělským půdním fondem a třetí zaměstnaností v zemědělství. Téma zemědělství zahrnuje do atlasu, protože se jedná o velmi významnou složku tohoto regionu. Podíl zaměstnaných osob v primárním sektoru zde dosahuje téměř 13 %. Přičemž v roce 2008 byla v celé ČR zaměstnanost v tomto sektoru pouze 4,4 %. Také podíl orné půdy je nadprůměrný oproti průměru ČR.

První mapový list zaměřený na využití země by mohl být zařazen rovněž v tématu přírodní podmínky, ale vzhledem k tomu, že také úzce souvisí se zemědělstvím, rozhodl jsem se pro umístění právě do této kapitoly. Existují dvě varianty jak mapu využití

země vytvořit, první možností je získání mapy z portálu cenia.cz a druhou možností je digitalizace ortofotomapy.

Druhý mapový list zobrazuje zemědělský půdní fond. Podkladem je zde kartogram znázorňující podíl orné půdy na celkové ploše zemědělské půdy. Pomocí kartodiagramu pak navrhuji zobrazit podíl jednotlivých skupin, konkrétně podíl orné půdy, trvalých travních porostů, zahrad a ovocných sadů.

Poslední mapový list v tomto tématu je věnován zaměstnanosti v zemědělství. Mimo hlavní město regionu Sedlčany je podíl ve většině ostatních obcí nadprůměrný, přispívá k tomu vysoký počet velkých zemědělských podniků, vyskytujících se na tomto území. Mapu bych vytvořil pomocí kartogramu, kde budou intervaly rozlišující podíly zaměstnaných osob v zemědělství.

6.5.2 Průmysl

I přesto, že větší průmyslové závody se nachází výhradně v Sedlčanech, je třeba zmapovat i tuto oblast a podobně jako v zemědělství porovnat zaměstnanost místních obyvatel v průmyslu. Právě díky velkým průmyslovým podnikům umístěným v Sedlčanech má Sedlčansko podíl zaměstnanosti v průmyslu 40,6 % a za průměrem ČR tak nijak nezaostává.

Mapový list metodou kartogramu znázorňuje procentuální podíl zaměstnaných osob v sekundárním sektoru za jednotlivé obce. Pomocí symbolů jsou zde vyznačeny nejvýznamnější průmyslové závody v různých odvětvích průmyslu.

6.5.3 Služby

Odvětví služeb obecně zahrnuje širokou škálu činností. V rámci koncepce atlasu však půjde pouze o služby v podobě informačních center a knihoven v mikroregionu. Tyto informace jsou v atlasu umístěny především pro veřejnost, která díky mapě jednoduše zjistí, ve kterých obcích je v provozu informační centrum nebo otevřená knihovna. Data o informačních centrech lze nalézt na internetových stránkách Středočeského kraje www.kr-stredocesky.cz, informační centra jsou zde rozdělena na akreditovaná a neakreditovaná. Informace o knihovnách poskytuje knihovna Jana Drdy v Příbrami. Seznam knihoven s jejich popisem je uveden na internetových

stránkách www.e-kis.cz. Na vedlejší straně mapového listu budou uvedeny podrobnější informace o službách poskytovaných jednotlivými knihovnami a informačními centry.

6.5.4 Doprava

Jak již bylo zmíněno výše, doprava je jednou z hlavních oblastí, kterou se Sdružení obcí Sedlčanska zabývá, především je cílem zlepšit dopravní obslužnost mikroregionu. Autobusovou dopravu zajišťuje po dohodě jednotlivých obcí se Sdružením obcí společnost Veolia Transport Praha s.r.o. Vzhledem k absenci železniční dopravy je tak autobusová doprava naprosto zásadním faktorem v dojížděcí do škol a za prací. Kromě základní mapy dopravní infrastruktury proto navrhuji ještě mapu autobusových spojů, která ukáže nejfrekventovanější trasy a zároveň poukáže na oblasti s menším počtem spojů či horší dostupností.

Hlavní mapa tedy zobrazí veškeré silniční komunikace a železnice (pouze trasa Sedlčany – Olbramovice). Data k silniční a železniční dopravě jsou v databázi ArcČR 500. Možné změny či nové komunikace lze aktualizovat pomocí internetových stránek Ředitelství silnic a dálnic www.rsd.cz. Vedlejší mapu autobusových spojů lze vytvořit díky datům na www.idos.cz, kde jsou uvedeny všechny spoje společnosti Veolia Transport Praha s.r.o. Jako podkladovou mapu navrhuji časovou dostupnost do hlavního města mikroregionu Sedlčan. Pomocí kartogramu bych zobrazil časovou dostupnost ostatních obcí. Data opět můžeme vzít z internetových stránek www.idos.cz. V textové části se objeví informace o současném stavu silniční sítě dále analýza časové dostupnosti obcí do centra regionu a také návrh posílení počtu autobusových spojů z nejhůře dostupných obcí.

6.5.5 Školství a zdravotnictví

Důležitou součástí tématu sociálního prostředí regionu je rovněž školství spolu se zdravotnictvím. V tomto tématu jsou navrženy 2 mapové listy. První z nich se věnuje rozmístění a druhům školských zařízení v mikroregionu. Druhý mapový list mapuje zdravotnická zařízení a stanoviště záchranných služeb.

Na Sedlčansku je důležité především základní školství, střední školy jsou pouze ve městě Sedlčany a vysoká škola se zde nenachází vůbec. Mapový list tedy zobrazí veškerá školská zařízení a rozdělí je podle jejich zaměření na mateřské školy, základní

školy od 1. do 5. třídy a od 1. do 9. třídy, dále na střední školy bez maturity, střední školy s maturitou a gymnázia. Díky této mapě tak získáme informace o tom, zda je množství školských zařízení dostačující a nebo naopak je potřeba zvýšit počet některých typů škol. Seznam školských zařízení nutných pro vytvoření této mapy je k dispozici na školském odboru městského úřadu v Sedlčanech.

Mapový list týkající se zdravotnictví je důležitý z důvodu dobré informovanosti veřejnosti o rozmístění lékařských zařízení v mikroregionu a také může poukázat na případné nedostatečné zabezpečení regionu z hlediska záchranné služby. Data poskytuje za poplatek Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Pokud je počet zařízení do tisíce, poplatek činí 1 Kč za 1 zařízení, v případě vyššího počtu zařízení je poplatek 2 Kč. V samotné mapě navrhuji zobrazit zdravotnická zařízení, stanice záchranných služeb a také lékárny. Textová část analyzuje množství zdravotnických zařízení a dostupnost záchranné služby.

6.5.6 Kultura a volný čas

Poslední částí oddílu hospodářství a společnost je Kultura a volný čas, tato je navržena do dvou mapových listů, kde první zobrazí významné kulturní památky regionu a druhý se zaměří na možnosti rekreace a volnočasových aktivit.

V případě prvního mapového listu je hlavním úkolem vytvořit přehled významných lokalit, které by neměli být opomenuty při návštěvě Sedlčanska. Mapu navíc doplní podrobnější informace o těchto objektech, to znamená, důvod proč tato místa navštívit, případně co zajímavého zde lze spatřit. Samozřejmostí jsou pak fotografie památek. Data pro vytvoření mapy mohou být použita z internetových stránek Sdružení obcí Sedlčanska www.sedlcansko.cz, kde je seznam všech významných objektů. Převedení do mapy by pak pravděpodobně probíhalo digitalizací z ortofotomapy.

I druhý mapový list se zaměřuje především na návštěvníky Sedlčanska a informuje o možnostech ubytování v regionu a o aktivitách, jenž je možné na tomto území provozovat. Data lze opět vzít ze stránek www.sedlcansko.cz. Ubytování je zde rozděleno na ubytovny, penziony, hotely a kempy a stejně tak by tomu mělo být na mapovém listu. V textové části by se mělo objevit několik fotografií a popis služeb, které jednotlivé druhy ubytování nabízí.

6.6 Rozvoj regionu

6.6.1 Realizované projekty

Od svého vzniku v roce 1995 došlo díky Sdružení obcí Sedlčanska k realizaci mnoha projektů na tomto území. Jednalo se především o oblasti turistického ruchu a školství.

Mapa by měla sloužit k informovanosti především veřejnosti, která bude mít přehled o činnosti Sdružení obcí Sedlčanska, a o tom, které části území mikroregionu a jaká odvětví jsou podporována. Mapu doplní podrobnější informace o jednotlivých projektech, jako je datum realizace, celková částka projektu, fotografie a další.

Sdružení obcí Sedlčanska má k dispozici kompletní seznam všech realizovaných projektů, informace o ceně, fotografie hotových projektů a zdroj finančních prostředků poskytnutých k realizaci projektu.

6.6.2 Plánované projekty

Sdružení obcí Sedlčanska má v následujících letech připraveno několik projektů, k jejichž realizaci by mohlo dojít po získání potřebných dotací. Problémem je však současná ekonomická situace a také rozdílná politická příslušnost vedení Středočeského kraje a Sdružení obcí Sedlčanska.

Mapa plánovaných projektů tedy zobrazuje návrhy Sdružení obcí, které by na území mikroregionu rádo zrealizovalo. Jedná se především o nové cyklostezky a rozvoj rekreační cyklistiky na Sedlčansku, a také o výrobu propagačních materiálů upozorňujících na významné objekty nacházející se na tomto území. Veškeré informace pro vytvoření mapy jsou k dispozici od kanceláře Sdružení obcí Sedlčanska.

V textové části nalezneme podrobnější informace o projektech, datum jejich možné realizace a také důvody, proč byly které projekty vybrány.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo sestavení koncepce atlasu rozvoje mikroregionu Sedlčansko, která bude využitelná při případné realizaci. Vzhledem k tomu, že na koncepci se podílelo Sdružení obcí Sedlčanska, a to především při sestavení kapitol a jednotlivých mapových listů atlasu, měla by být schopná tomuto účelu posloužit.

Protože se jedná o velmi malé území, složené z 23 obcí, největším problémem byla dostupnost dat, potřebných k vytvoření některých mapových listů. Díky tomu jsou navrženy pouze mapy, jenž je možné vytvořit z aktuálně dostupných zdrojů. Při podrobnějším či hlubším zkoumání určitých problémů, by bylo zapotřebí především terénních výzkumů, či požádání odborníků na určitá témata, o zpracování některých dat.

Využití případně sestaveného atlasu by pravděpodobně sloužilo veřejnosti zajímavější se nějakým způsobem o tento region nebo přímo zde žijícím obyvatelům. Rovněž by však mohl být zdrojem informací pro Sdružení obcí Sedlčanska, a to především v souvislosti s budoucím rozvojem regionu, kdy díky informacím zobrazeným na mapových listech, lze odhalit některé problematické oblasti regionu a také možnosti podpory některých oblastí.

Dílním cílem práce byla rovněž geografická analýza regionu, která doposud prakticky neexistovala, neboť téměř všechny informace byly k dispozici pouze za ORP Sedlčany. Analýza v úvodu této práce, může být proto využitelná při vytváření různých publikací o oblasti Sedlčanska, nebo použita Sdružením obcí Sedlčanska na zlepšení a zhuštění informací o tomto regionu.

Další možností, jak využít koncepci atlasu je vytvoření mapových listů a jejich umístění na internetové stránky Sedlčanska www.sedlcansko.cz. Tato metoda je v posledních letech stále více využívána, příkladem může být například Tematický atlas Olomouckého kraje, přístupný na internetových stránkách Olomouckého kraje www.kr-olomoucky.cz.

Jednu z možností, jak by mohl atlas vypadat po jeho zpracování, předkládají vytvořené mapové listy, které jsou součástí práce. Tyto ukázky jsou přínosem především pro nezainteresovanou část veřejnosti, pro kterou je velmi obtížné představit si mapovou podobu tabulkových hodnot.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CACÁK, F., RYBÁK, J. (2007): Vltava v zrcadle dobových pohlednic, 312 s.

ČÁKA, J. (1999): Zmizelá Vltava, PASEKA, 336 s.

ČAPEK, R. (1992) Geografická kartografie, SPN, Praha, 189 s.

DAVIS, E. (2000) Jak si vytvářet vlastní mapy, Computer Press, Brno, 112 s.

DEMEK, J., MACKOVČIN, P. (2006): Zeměpisný lexikon ČR:Hory a nížiny, vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 288 s.

HABART, Č. (1925 – 1928): Sedlčansko, Sedlecko a Voticko : popis a dějiny krajiny mezi stříbropěnnou Vltavou a památným Blaníkem a vyličení života jejího lidu. : 1 – 3. díl, Okresní školní výbor v Sedlčanech, 1246 s.

JEŘÁBEK, M., KOWALKE, H., ORŠULÁK, T. a kol. (2005) Atlas Euroregionu ELBE/LABE, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem, 127 s.

KOLEKTIV AUTORŮ (2005): Tematický atlas Středočeského kraje, Kartografie Praha, 24 s.

KOLEKTIV AUTORŮ (2008): Tematický atlas Olomouckého kraje, Kartografie Praha, 32 s.

KOLEKTIV AUTORŮ (2004): ArcGis 9 – Co je ArcGis, ESRI, 125 s.

KOLEKTIV AUTORŮ (2006): ArcGis 9 – Začínáme s ArcGis, ESRI, 435 s.

KUTHAN, J., STECKER, M. (2007) Vltava v proudu času, Jan Kuthan, 166 s.

MALÍČEK, J., HLAVÁČKOVÁ, Š., JALOVECKÁ, M. (2007): Přírodní zajímavosti Sedlčanska, Nová tiskárna Pelhřimov, 104 s.

PAVELKA, J. (1995) Sedlčany byly vystěhovány, Městský úřad Sedlčany, 33 s.

PÁV, J., PROCHÁZKA, L. (2010): Sedlčansko – Zmizelé Čechy, PASEKA, 64 s.

PEŠOUT, J. (2008) Strategie rozvoje cestovního ruchu pro turistickou destinaci Sedlčansko, o.s. Želichov

PŘÍKRYL, J. (2008): Program sociálního a ekonomického rozvoje Sedlčanska, PROODOS, 71 s.

PŘÍKRYL, J. (2009): Komunitní plán sociálních služeb Sedlčanska, PROODOS

TOUŠEK, V. a kol. (2008) Tematický atlas kraje Vysočina, Univerzita Palackého, Olomouc, 36 s.

QUITT, E. (1971) Klimatické oblasti Československa, Československá akademie věd, Brno, 73 s.

VOŽENÍLEK, V. (1999): Aplikovaná kartografie I. – tematické mapy, Univerzita Palackého v Olomouci, 168 s.

VOŽENÍLEK, V. (2008) Hranicko – atlas rozvoje mikroregionu, Univerzita Palackého v Olomouci, 174 s.

VOŽENÍLEK, V., MIKULÍK O., VAISHAR, A. (2001) Studium rozvoje regionu založené na vizualizaci geoinformačních databází, Univerzita Palackého v Olomouci, 181s.

Ústní zdroje

BAREŠOVÁ, Š. (2012) Informace o Sdružení obcí Sedlčanska, ústní sdělení, tajemnice Sdružení obcí Sedlčanska

9 INTERNETOVÉ ZDROJE

- Český statistický úřad: Charakteristika ORP Sedlčany [online]. Český statistický úřad, Praha [cit. 2-4-12]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/2123_so_orp_sedlcany
- Český statistický úřad: Statistická ročenka Středočeského kraje [online]. Český statistický úřad, Praha [cit. 2-4-12]. Dostupné z:
http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/201011-11-r_2011-09
- Český statistický úřad: Statistický lexikon obcí ČR 2008 [online]. Český statistický úřad, Praha [cit. 2-4-12]. Dostupné z:
<http://www.scitani.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/4116-08-2008>
- Český statistický úřad: Historický lexikon obcí ČR 1869 - 2005 [online]. Český statistický úřad, Praha [cit. 2-4-12]. Dostupné z:
<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>
- Katalog archeologických památek na území ČR: Oppidum Hrazany [online]. [cit. 28-3-12]. Dostupné z:
<http://www.archeolog.cz/lokalita/sc-hrazany-01/57>
- Městský úřad Sedlčany: Historie města Sedlčany [online]. [cit. 10-3-12]. Dostupné z:
<http://www.mu.sedlcany.cz/o-meste/historie-mesta-sedlcany>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. [cit. 10-3-12]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>
- Regionální informační systém, data o jednotlivých obcích [online]. [cit. 15-3-12]. Dostupné z: www.risy.cz

Další internetové odkazy

Databáze vodohospodářských dat	www.dibavod.cz
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	www.ochranaprirody.cz
Sdružení obcí Sedlčanska	www.sedlcansko.cz
Knihovna Jana Drdy Příbram	www.kjd.pb.cz
Metodická podpora regionálního rozvoje	www.regionalnirozvoj.cz
Quarter s.r.o.	www.lodnidopravaorlikslapy.cz
Národní geoportál INSPIRE	http://geoportal.gov.cz

10 SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

10.1 Seznam tabulek

Tab. 1: První písemná zmínka o obcích na Sedlčansku	14
Tab. 2: Přehradní nádrže na Vltavě	16
Tab. 3: Průměrné roční teploty a srážky z let 1961-1990 v Sedlčanech	17
Tab. 4: Vývoj počtu ob. v obcích mikroregionu Sedlčansko v letech 1869 – 2011 .	19
Tab. 5: SWOT analýza mikroregionu Sedlčansko	22

10.2 Seznam obrázků

Obr. : Vymezení území Sedlčanska	12
--	----

10.3 Seznam grafů

Graf 1: Věková struktura obyvatelstva Sdružení obcí Sedlčanska v roce 2008.....	17
---	----

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Geomorfologické členění mikroregionu Sedlčansko

Příloha 2: Hodnocení vybraných atlasů

Příloha 3: Počty zaměstnaných osob v sektorech NH

Volně vložené přílohy

Mapový dvojlist – Obyvatelstvo (Hustota a vývoj počtu obyvatel Sedlčanska)

Mapový dvojlist – Obyvatelstvo (Struktura obyvatel Sedlčanska dle věku a pohlaví)

Mapový dvojlist – Zemědělství (Zemědělský půdní fond Sedlčanska)

Mapový dvojlist – Zemědělství (Zaměstnanost obyvatel Sedlčanska v primárním sektoru)

Mapový dvojlist – Hydrologie (Vodní toky a plochy na Sedlčansku)

12 PŘÍLOHY

Příloha 1: Geomorfologické členění mikroregionu Sedlčansko

Název obce	celek	podcelek	okrsek
Dublovice	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Jesenice	Vlašimská	Votická vrch	Nechvalická vrch.
Klučenice	Benešovská	Březnická	Klučenická
Kňovice	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Kosova Hora	Benešovská	Dobříšská	Neveklovská vrch.
Krásná Hora	Benešovská	Březnická	Krásnohorská
Křepeň	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Milešov	Benešovská	Březnická	Klučenická
Nalžovice	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Nedrahovice	Vlašimská	Votická vrch	Nechvalická vrch.
Nechvalice	Vlašimská	Votická vrch	Nechvalická vrch.
Osečany	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Petrovice	Vlašimská	Votická vrch	Petrovická kot.
Počepice	Benešovská	Březnická	Krásnohorská
Prosenická Lhota	Benešovská	Dobříšská	Neveklovská vrch.
Příčovy	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Radíč	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Sedlčany	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Svatý Jan	Benešovská	Březnická	Klučenická
Štětkovice	Benešovská	Dobříšská	Neveklovská vrch.
Vysoký Chlumec	Benešovská	Březnická	Sedlčanská
Kamýk	Benešovská	Březnická	Klučenická
Solenice	Benešovská	Březnická	Klučenická

Příloha 2: Hodnocení vybraných atlasů

Obyvatelstvo					
	Atlas rozvoje mikroregionu Hranicko	Atlas euroregionu ELBE/LABE	Tematický atlas kraje Vysočina	Tematický atlas Středočeského kraje	Tematický atlas Olomouckého kraje
Obecné údaje	1	2	1	3	3
Kompozice mapy	2	4	2	2	3
Matematické prvky	2	2	2	3	3
Úplnost a náplň obsahu	2	2	1	4	3
Správnost a aktuálnost obsahu	2	2	2	3	3
Čitelnost mapy	2	4	1	3	2
Estetika mapy	2	4	1	2	2
Průměr	1,9	2,9	1,4	2,9	2,7

Přírodní podmínky					
	Atlas rozvoje mikroregionu Hranicko	Atlas euroregionu ELBE/LABE	Tematický atlas kraje Vysočina	Tematický atlas Středočeského kraje	Tematický atlas Olomouckého kraje
Obecné údaje	1	2	1	3	3
Kompozice mapy	1	5	1	2	3
Matematické prvky	2	2	2	3	3
Úplnost a náplň obsahu	1	3	2	4	3
Správnost a aktuálnost obsahu	2	2	2	3	3
Čitelnost mapy	1	5	1	2	3
Estetika mapy	1	5	1	2	2
Průměr	1,3	3,4	1,4	2,7	2,9

Příloha 3: Počty zaměstnaných osob v sektorech NH

	primér	sekundér	terciér
Dublovice	78	201	191
Jesenice	63	82	85
Kamýk	18	173	206
Klučenice	56	68	92
Kňovice	28	53	58
Kosova Hora	116	261	245
Krásná Hora	111	173	219
Křepenice	14	24	32
Milešov	31	57	71
Nalžovice	35	71	126
Nedrahovice	61	94	69
Nechvalice	42	131	83
Osečany	19	45	59
Petrovice	128	257	246
Počepice	31	109	92
Prosenická Lhota	27	81	81
Příčovy	13	53	48
Radíč	18	50	34
Sedlčany	182	1489	2045
Solenice	9	68	75
Svatý Jan	70	102	99
Štětkovice	18	50	53
Vysoký Chlumeč	62	178	124
Celkem	1230	3870	4433
Procentuální podíl	12,90 %	40,60 %	46,50 %

Následují volně vložené přílohy

Základní informace

V mikroregionu Sedlčansko bylo k 31.12.2011 celkem 20 515 obyvatel. Nejvíce obyvatel (7576) žije v Sedlčanech, hlavním centru mikroregionu. Pouze další čtyři obce mají více než 1000 obyvatel. Jedná se o Dublovce, Kosovu Horu, Krásnou Horu a Petrovice. Nejmenší obcí jsou se 160 obyvateli Křepeňice.

Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel lze na Sedlčansku sledovat od roku 1869, kdy proběhlo první moderní sčítání lidu. V tomto roce zde žilo 30 771 obyvatel. Především středně velké a menší obce měli v této době výrazně vyšší počet obyvatel než dnes. K poklesu obyvatel mezi lety 1869 a 2011 došlo ve všech obcích s výjimkou Kamýka nad Vltavou a Sedlčan. Výrazné změny proběhly především mezi sčítáním v letech 1930 a 1950. V důsledku světové války klesl počet v tomto období o více než 5000 obyvatel. V současné době se region udržuje těsně nad hranicí 20 000

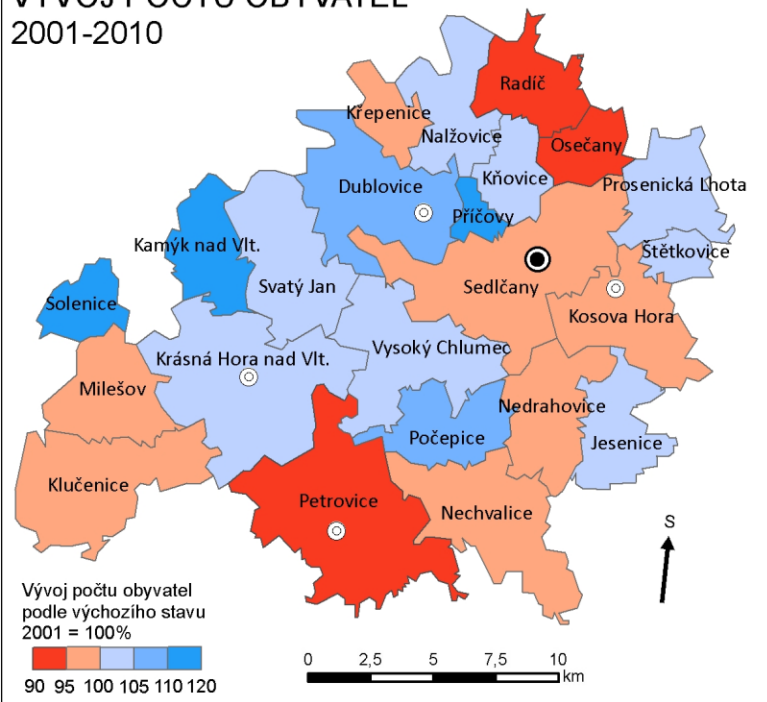
obyvatel a v nejbližší době se nedá očekávat výraznější změna. Podrobný vývoj všech obcí je uveden na tabulce uvedené níže.

Hustota zalidnění

Na území Sedlčanska je k roku 2011 průměrná hustota zalidnění 50,78 obyvatel na km². Ve Středočeském kraji se jedná o jednu z nejnižších hodnot. Průměr Středočeského kraje je totiž 111,7 obyv./km². I v rámci okresu Příbram (67,39 obyv./km²) Sedlčansko zaostává. Nej hustěji osídleno je území Sedlčan (210 obyv./km²). Vyšší hustota zalidnění je i v okolních obcích, což můžeme dobře vidět na mapě umístěné na následující straně. Naproti tomu menších hodnot je dosahováno na jihu mikroregionu. Na jihozápadě se jsou to obce Klučenice a Milešov nacházející se v blízkosti vodní nádrže Orlík, kde je vysoký podíl zalesnění. Na severovýchodě pak k nižší hustotě zalidnění přispívá stoupající nadmořská výška.

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Dublovce	1474	1538	1687	1680	1601	1502	1472	1179	1128	1052	1045	1011	994	1055
Jesenice	941	914	915	840	811	794	741	552	615	549	512	529	494	514
Kamýk nad Vlt.	752	804	801	797	767	739	749	594	714	939	879	808	783	909
Klučenice	1826	1853	1679	1666	1566	1462	1281	864	775	647	566	528	474	478
Kňovice	497	555	582	567	512	507	471	371	381	332	303	323	314	325
Kosova Hora	1895	1746	1742	1653	1575	1505	1305	1175	1251	1211	1257	1285	1239	1228
Krásná Hora	2447	2418	2416	2509	2200	2112	1937	1472	1478	1323	1129	1116	1047	1071
Křepeňice	316	376	350	312	304	307	313	279	284	283	219	201	166	160
Milešov	1301	1322	1323	1403	1283	1220	1146	751	551	445	409	343	317	317
Nalžovice	1043	1031	926	853	867	835	766	538	589	562	488	537	524	548
Nedrahovice	1074	1013	1034	994	963	919	819	672	614	532	498	452	469	466
Nechvalice	1866	1780	1699	1587	1496	1475	1311	1079	1028	878	696	611	621	608
Osečany	567	587	605	605	572	523	488	372	377	335	294	280	266	249
Petrovice	2989	3101	2950	2805	2679	2613	2362	1860	1735	1532	1417	1445	1402	1343
Počepice	1421	1297	1258	1142	1077	1062	940	705	676	657	570	480	498	533
Prosenická Lhota	1034	1049	935	888	816	778	741	538	529	473	408	437	443	461
Příčovy	319	320	339	285	280	304	316	232	247	227	221	228	250	291
Radič	790	720	702	542	506	481	458	340	354	301	265	226	214	201
Sedlčany	4428	4492	4572	4583	4351	4330	4108	3713	4466	5462	7585	7959	7846	7576
Solenice	434	416	380	374	363	312	294	176	421	567	457	374	320	382
Svatý Jan	1450	1441	1480	1457	1346	1271	1199	888	801	732	630	656	662	669
Štětkovice	383	385	395	362	365	352	309	243	235	243	243	238	299	304
Vysoký Chlumec	1524	1628	1585	1676	1571	1411	1297	952	912	841	812	836	789	827
Celkem	30771	30786	30355	29580	27871	26814	24823	19545	20161	20123	20903	20903	20431	20515

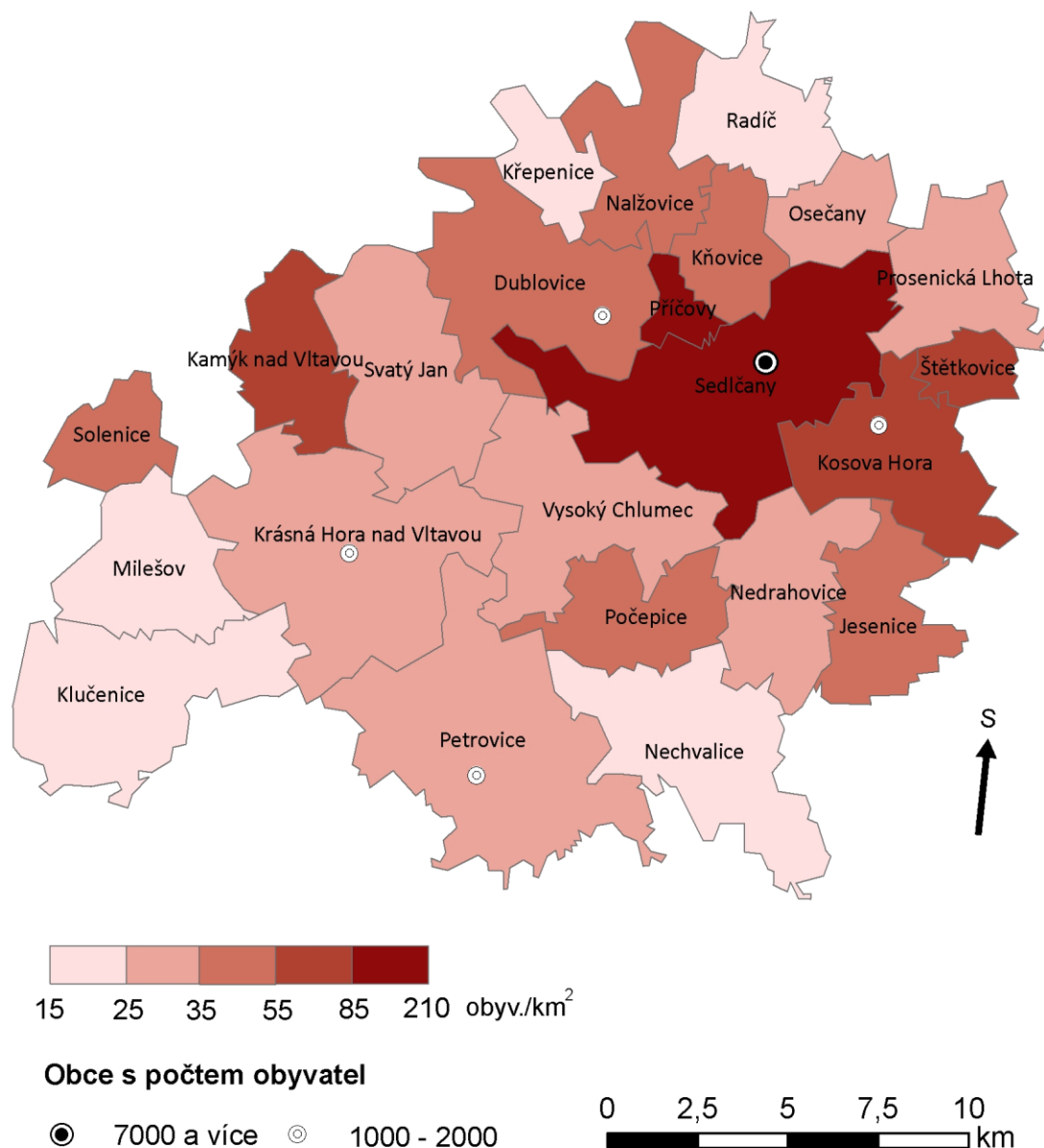
VÝVOJ POČTU OBYVATEL 2001-2010

Při pohledu na vývoj počtu obyvatel v letech 2001 až 2010 můžeme vidět, že v deseti obcích mikroregionu došlo k úbytku obyvatel. Úbytek obyvatelstva je na Sedlčansku dlouhodobým trendem. Od roku 1880 k 31.12.2011 zde ubylo téměř 10 000 obyvatel. Úbytek obyvatelstva zaznamenávají především menší obce, či jejich části. Stabilní nárůst probíhal ve městě Sedlčany, kde se počet obyvatel mezi roky 1869 a 1991 téměř zdvojnásobil, od roku 1991 však počet obyvatel v Sedlčanech stagnuje a dokonce mírně klesá. Obce které se nacházejí v kladných číslech, zaznamenali za posledních 10 let přírůstek obyvatel pouze v řádech několika procent. Největší hodnoty dosáhla obec Příčovy, která se nachází v těsné blízkosti města Sedlčany.

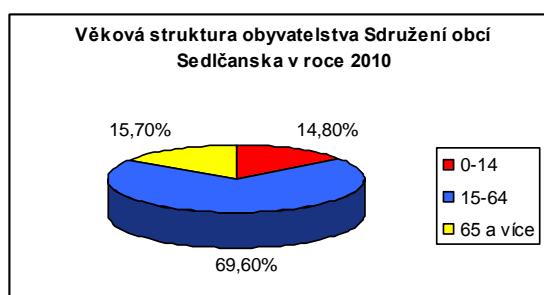
HUSTOTA ZALIDNĚNÍ V OBCÍCH SEDLČANSKA V ROCE 2011

Mikroregion Sedlčansko patří v rámci Středočeského kraje k podprůměrně zalidněným oblastem. Důvodem je absence větších sídel (nejvíce Sedlčany — 7860 obyvatel k 31.12.2011). Dalším faktorem přispívajícím k nízké hustotě zalidnění je přítomnost řeky Vltavy a jejího hlubokého údolí. V okolí řeky se většinou nacházejí pouze chatové osady a samoty. Tento jev je vidět především v obcích Klučenice a Solenice, kde hustota zalidnění nepřesahuje 25 obyvatel na km². Další oblasti s nízkým počtem obyvatel je jihovýchod mikroregionu. Zde má největší vliv stoupající nadmořská výška, která stoupá až do hodnot přes 700 m. n.m. v sousedním regionu Společenství obcí Čertova Břemena.

Věková struktura obyvatel

Důležitým aspektem v rozvoji regionu je věková struktura obyvatel. V současné době a především v blízké budoucnosti je velkým problémem stárnutí obyvatelstva. Platí to jak pro mikroregion Sedlčansko, tak i pro celou Českou republiku. Na Sedlčansku je poměr v jednotlivých skupinách k roku 2010 následující: 1. předproduktivní 14,8 %; 2. produktivní 69,6 % a 3. poproduktivní 15,7 %.

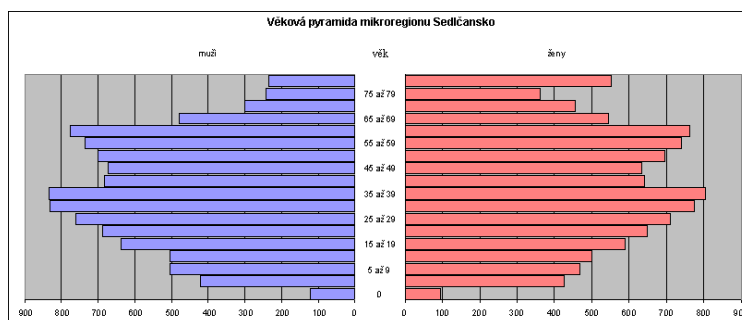

Pokud se podíváme podrobněji na mapu Sedlčanska zjistíme, že převaha poproduktivní složky nad tou předproduktivní je hlavně v menších obcích, ale také ve městě Sedlčany. Nejhorší situace z hlediska věkové struktury obyvatel je v obci Křepenice, kde žije pouze 14 osob v 1. složce a 3. složka s počtem 33 osob je tak více než dvojnásobná. Mezi obce, kde převažuje dětská složka patří Kosova Hora, Krásná Hora nebo Dublovice. Ukazatel, který velmi dobře dokáže sledovat tuto problematiku se nazývá index stáří. Ten vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let. V již zmiňované obci Křepenice dosahuje index stáří hodnoty 235 %. Na opačném pólu se nacházejí obce Štětkovice (68,8 %) Nalžovice (73,8 %) a také Počepice (77,6 %).

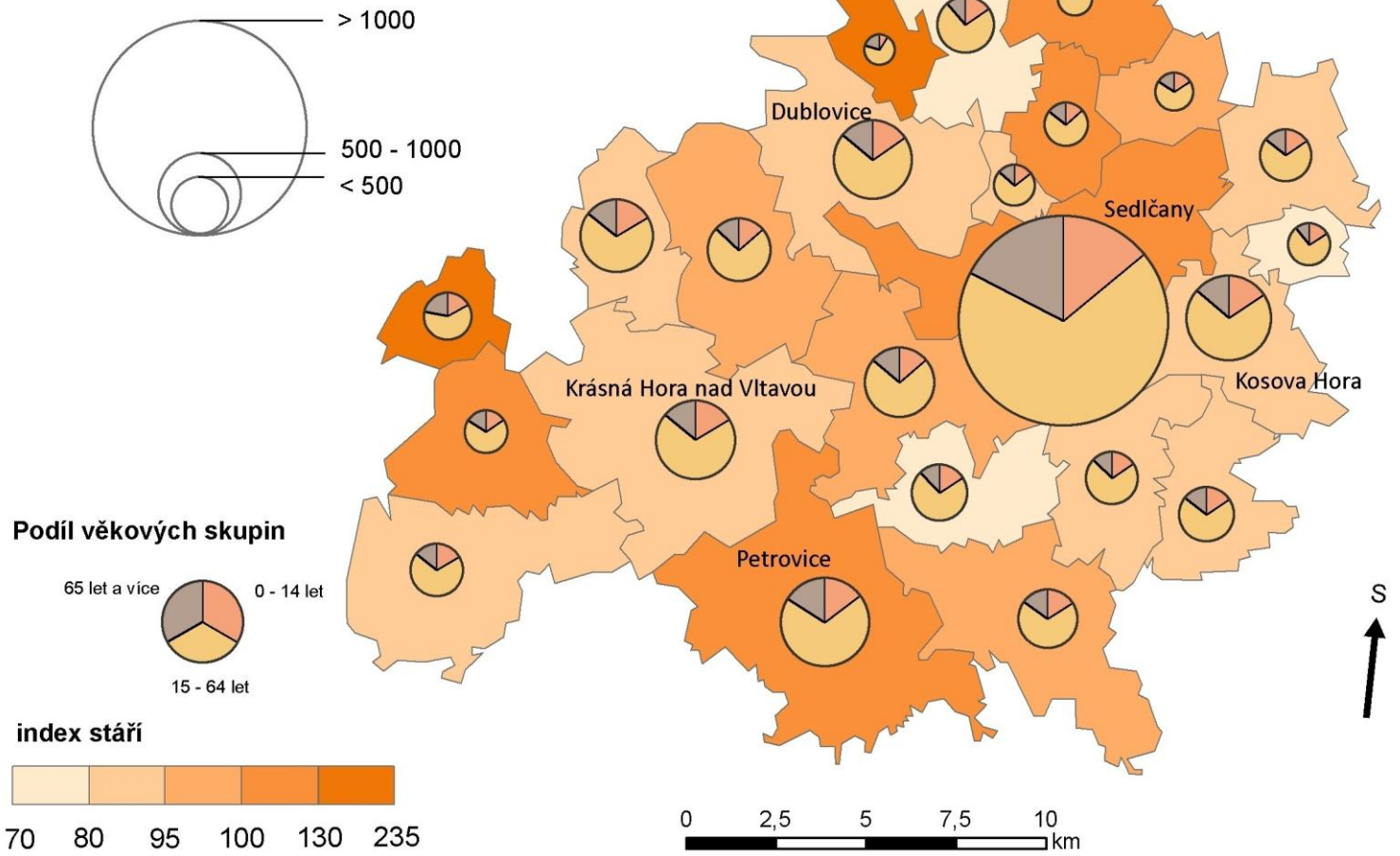
Struktura dle pohlaví

Při narození dětí platí, že na 100 dívek se narodí od 104 do 107 chlapců. Tento poměr se však v průběhu let mění především v důsledku biologických zákonitostí. Převaha ženského pohlaví se začíná projevovat nejvíce v důchodovém věku, kdy dochází k tzv. nadúmrtnosti mužského pohlaví a projevuje se také nižší naděje na dožití u mužů.

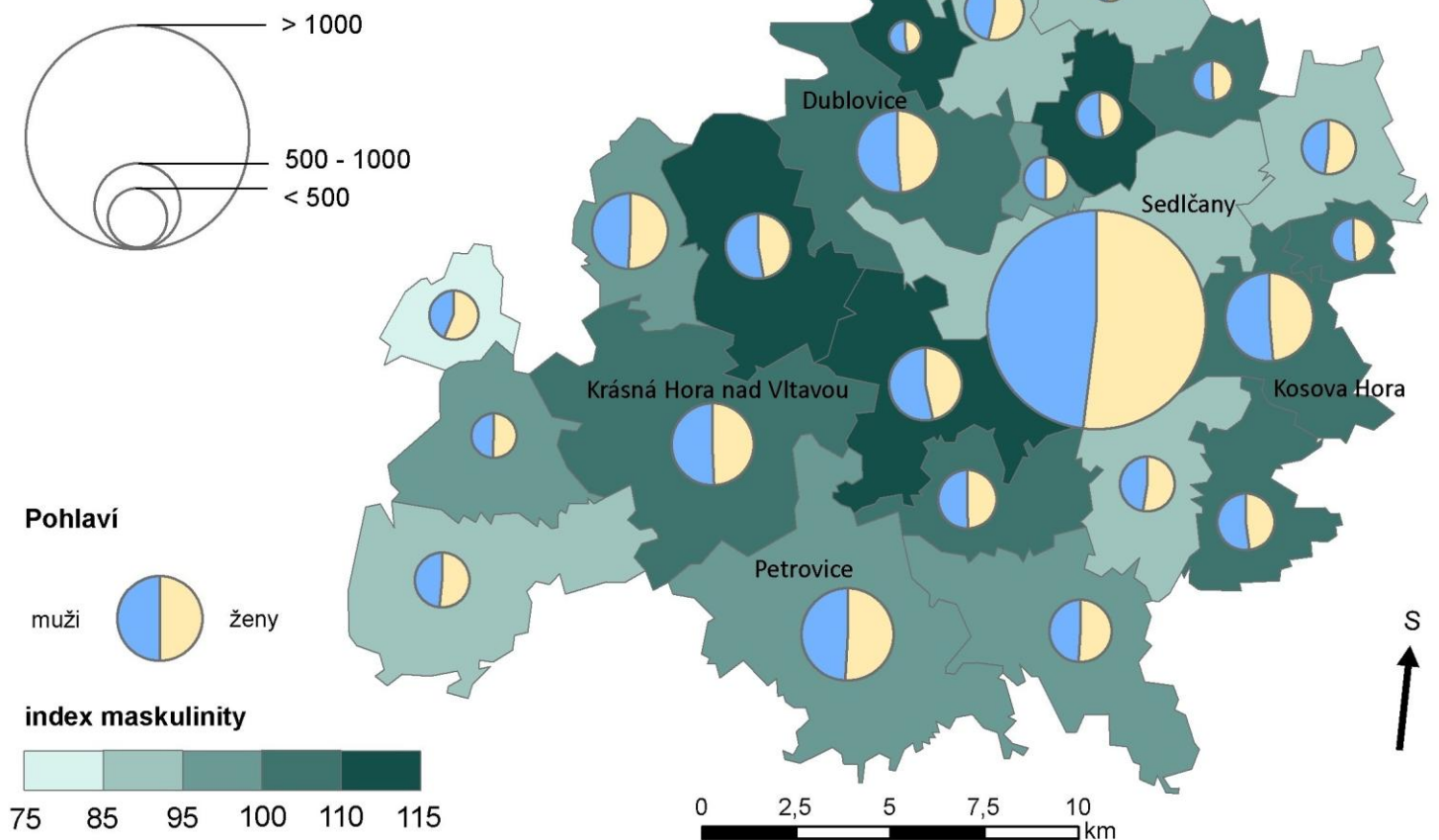
V mikroregionu Sedlčansko je přibližně polovina obcí s převahou žen a naopak. Největší index maskulinity, tedy počet mužů na 100 žen je v obci Vysoký Chlumeč (114,2 %) a Křepenice (113,3 %). Tento jev může souviset s dobrými pracovními podmínkami pro mužské pohlaví. Nejmenší index maskulinity je pak v obci Solenice (76,8%). Důvod pravděpodobně spočívá ve vysokém indexu stáří, který značí vysoký podíl poproduktivní složky a jak už bylo zmíněno výše, ve vyšším věku se stále více projevuje nižší naděje na dožití u mužského pohlaví.

VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA K ROKU 2010

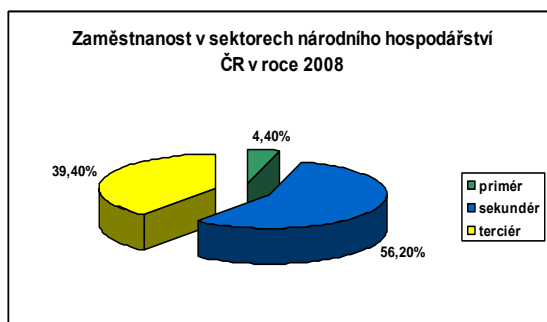
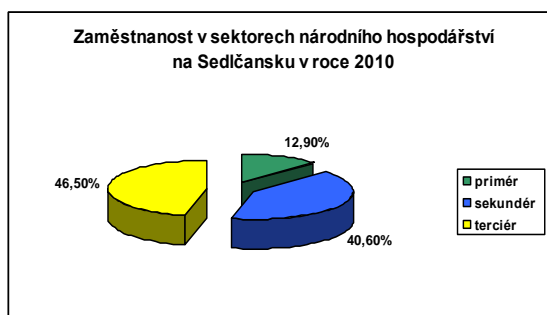

STRUKTURA OBYVATELSTVA PODLE POHLAVÍ K ROKU 2010

Základní informace

Oblast Sedlčanska se nachází v bramborářsko – ovesné oblasti, což poukazuje na nepříliš vhodné podmínky pro pěstování většiny zemědělských plodin. Výjimkou by mohli být brambory, pěstované ve velké míře v kraji Vysočina, kde jsou podobné podmínky jako na Sedlčansku. Zde se však paradoxně brambory téměř nepěstují a to díky ekonomické nerentabilitě. Mezi hlavní plodiny tohoto regionu patří, ječmen, pšenice a stále více se rozšiřující řepka. Z živočišné výroby je dominantní chov skotu.

O významném postavení zemědělství na Sedlčansku hovoří jednoznačně podíl zaměstnaných osob. V priméru zde pracuje 12,8 % obyvatel, což je ve srovnání s průměrem České republiky téměř trojnásobný podíl. Tuto hodnotu ještě výrazně snižuje město Sedlčany, kde je logicky velmi nízký podíl osob zaměstnaných v zemědělství. Pokud bych počítali průměr bez Sedlčan, dostala by se oblast dokonce na 18 % zaměstnaných osob v primárním sektoru.

Zemědělský půdní fond

Na území mikroregionu se rozkládá 22 850 hektarů zemědělské půdy z celkové rozlohy 40 384 hektarů. To znamená, že obhospodařováno je 56,6 % rozlohy Sedlčanska. Průměr České republiky činí 54 % celkové rozlohy státu. Struktura půdního fondu na Sedlčansku je velmi rozmanitá, na jihozápadě převažují trvalé travní porosty s podílem okolo 40 %. Na západní straně je hlavní příčinou velmi členitý terén v okolí řeky Vltavy a na jihu území pak vyšší nadmořská výška a rovněž více členitý terén. Na severu území naopak výrazně převládá orná půda, v obcích Křepenice nebo Příčovy je podíl orné půdy přes 90 %.

V legendě mapového listu je uvedena položka ovocné sady, v mapě samotné však nelze tento jev vůbec spatřit. Ovocné sady se na Sedlčansku vyskytují, ale jedná se řádově o desetiny procent, z tohoto důvodu není tak malý podíl na mapě viditelný.

Průměrná struktura půdního fondu je na Sedlčansku následující:

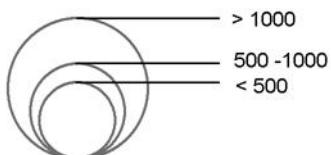
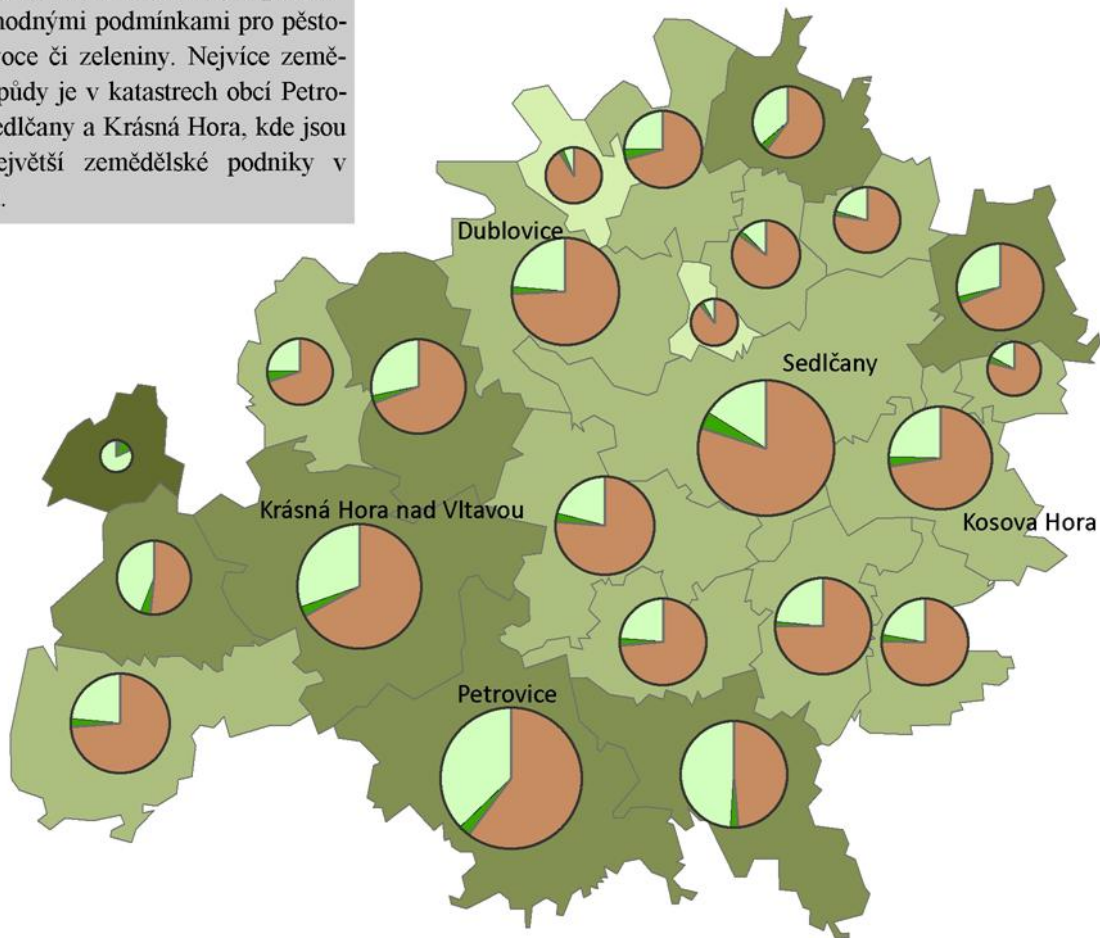
trvalé travní porosty	orná půda	zahrady	ovocné sady	celkem
6185 ha	15956 ha	657 ha	52 ha	22 850 ha

Podíl orné půdy je tedy 69,8 % což je téměř totožné s průměrem České republiky.

Obecným trendem v posledních deseti letech je pokles výměry orné půdy a naopak zvyšování výměry trvale travních porostů. Na Sedlčansku však tento trend nepřevládá a struktura zemědělského půdního fondu si drží relativně stejné hodnoty.

ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND MIKROREGIONU SEDLČANSKO

Zemědělství na Sedlčansku patří mezi nejvýznamnější odvětví zdejšího hospodářství. Kromě vysokého procenta zaměstnanosti v zemědělství, dokazuje tento fakt i vysoký podíl orných ploch na zemědělské půdě, kde v mnoha obcích přesahuje 75% zemědělské půdy. Naopak velmi malé procento zastupují ovocné sady a zahrady, což je způsobeno nevhodnými podmínkami pro pěstování ovoce či zeleniny. Nejvíce zemědělské půdy je v katastrech obcí Petrovice, Sedlčany a Krásná Hora, kde jsou také největší zemědělské podniky v regionu.

trvalé travní porosty orná půda
ovocné sady zahrady

Podíl trvalých travních porostů
na rozloze zemědělské půdy

6 10 25 50 80 %

0 2,5 5 7,5 10
km

Pozn.: Podíl ovocných sadů na celkové ploše zemědělské půdy je pouze v řádech desetin procent a na diagramech proto nejsou pouhým okem viditelné.

Zaměstnanost v zemědělství

Vysoká zaměstnanost v zemědělství je na Sedlčansku způsobena několika faktory, prvním z nich je absence větších průmyslových objektů, ty se nacházejí prakticky pouze ve městě Sedlčany. Druhým faktorem je také velké množství zemědělských družstev, vzniklých v době před rokem 1989. I přesto, že v některých menších obcích tyto podniky zanikly, či výrazně omezili svoji činnost, existují i zemědělská družstva, která se v posledních letech naopak rozvíjela a sloučila se právě s některými menšími podniky. S tím také souvisí podíl zaměstnaných v zemědělství v jednotlivých obcích. Vysoké hodnoty jsou v obcích Jesenice, Nedrahovice, Krásná Hora, Petřovice nebo Klučenice.

Zemědělské podniky

ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s.

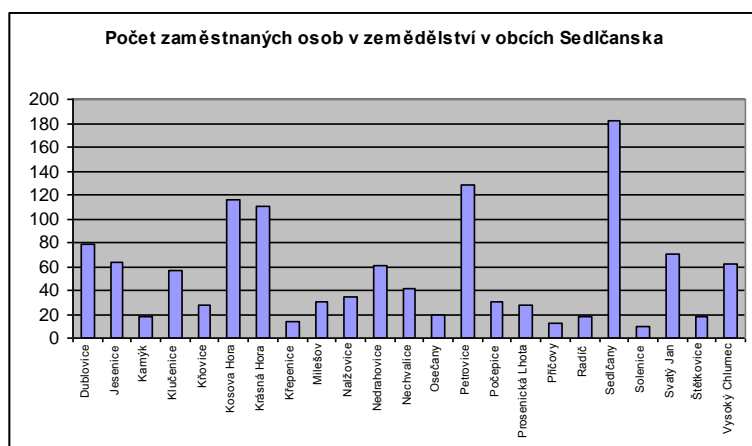
Zemědělské družstvo v Krásně Hoře vzniklo postupným slučováním menších družstev v letech 1956 až 1959. Jde o případ zemědělského družstva které se po roce 89 rozvíjelo a rozrůstalo. V roce 1996 bylo

připojeno ZD Vysoký Chlumeč, v roce 1998 ZD Třebsko, 1.1.2002 ZD Svatý Jan a 1.1.2004 došlo ke sloučení se ZS Petřovice a.s. Společnost obhospodařuje celkem 4892 ha a k roku 2011 zaměstnává 177 zaměstnanců. Kromě tradičních způsobů zemědělství provozuje také dvě bioplynové stanice. Základní kapitál společnosti je 340 mil. Kč.

Zemědělská společnost Kosova Hora a.s.

Zemědělské družstvo v Kosově Hoře vzniklo v roce 1953. V roce 2003 pak přešlo družstvo na akciovou společnost. V současné době má základní kapitál hodnotu 169 mil. Kč. K roku 2011 zaměstnává společnost 155 zaměstnanců. Kromě rostlinné a živočišné výroby se zabývá také zpracováním masa.

Dalšími významnějšími zemědělskými společnostmi na Sedlčansku jsou Zemědělská Klučenice a.s., Zemědělské družstvo Dublovice – Příčovy, Zemědělská společnost Nalžovice a.s. a Zemědělská společnost Sedlčany spol.

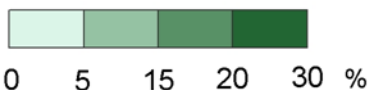
Na grafu zaměstnaných osob v zemědělství vidíme, že počty se shodují s umístěním výše zmíněných zemědělských podniků. Město Sedlčany má nejvíce osob zaměstnaných v zemědělství, ale v poměru k celkovému počtu obyvatel patří k oblastem s nejmenším podílem primárního sektoru.

ZAMĚSTNANOST V PRIMÁRNÍM SEKTORU OBCÍ SEDLČANSKA K ROKU 2010

Další mapa v tématu zemědělství opět potvrzuje oprávněnost označení mikroregionu Sedlčansko za výrazně zemědělskou oblast. Celkem osm obcí překračuje v podílu osob v primárním sektoru 20 %. Naopak pouze tři obce se pohybují pod hodnotou 5 % a jsou tedy na podobné úrovni jako celkový průměr České republiky. Jsou to obce Kamýk nad Vltavou, Solenice a Sedlčany. V prvních dvou případech je nízká zaměstnanost v zemědělství způsobena nedostatkem zemědělské půdy a v případě Sedlčan je to dáno vysokým podílem zaměstnaných osob v sekundéru a terciéru. Především průmyslové podniky zaměstnávají vysoký počet osob.

Podíl osob zaměstnaných
v primárním sektoru

S

Základní informace

Mezi významné složky přírodních podmínek na Sedlčansku patří rozhodně oblast hydrologie. Tento fakt je zapříčiněn dvěma důvody. Prvním z nich je přítomnost řeky Vltavy – nejdelší vodní tok na území ČR. Význam této řeky je umocněn jejími třemi vodními nádržemi, které se na území Sedlčanska rozkládají. Jako druhý důvod lze označit působení Jakuba Krčína v tomto regionu, který dostal území Sedlčanska od Viléma z Rožmberka a působil zde od roku 1580. V této době byl například založen největší rybník v regionu Musík.

Vodní toky

Jak již bylo uvedeno výše, nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Vltava. Tento vodní tok ovlivňuje region v mnoha směrech. V této části vytváří Vltava hluboce zaklesnuté údolí, které se vyznačuje vysokým stupněm zalesnění a blízké okolí velmi nízkou hustotou zalidnění. Díky tomu se zde nachází chráněná území různého typu (ptačí oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní památky,...) Výrazný vliv má řeka také na cestovní ruch, energetiku atd. Další vodní toky jsou významné pouze regionálně. Jedním z nich je řeka, lépe řečeno říčka Brzina. Pramen se nachází v Jihočeském kraji u vesnice Hrazánky a dále pak říčka protéká katastrálním územím obcí Petrovice, Krásná Hora a vlévá se do Vltavy na rozhraní obcí Svatý Jan a Dubovice v místě zvaném Zrůbek. Celková délka toku činí 27,3 km a plocha povodí měří 141 km². Průměrný průtok u ústí dosahuje hodnoty 0,45 m³/s. Mezi větší levostranné přítoky patří Předbořický potok a z pravostranných pak za zmínku stojí Varovský a Podlipský potok. Dalším důležitým vodním tokem je potok Mastník, který pramení 7 km jihovýchodně od města Sedlec-Prčice a dále

pokračuje územím obce Kosova Hora a ve městě Sedlčany pak přibírá svůj největší přítok, Sedlecký potok, který těsně před Sedlčany vytváří retenční nádrž.

Vodní plochy

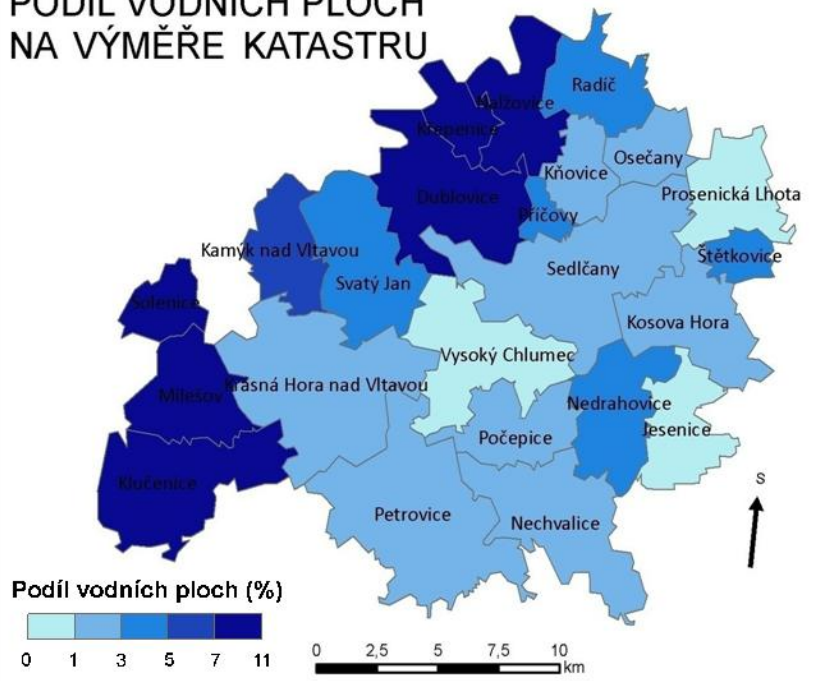
Nejvýznamnějšími vodními plochami jsou vodní nádrže vytvořené na řece Vltavě – Orlík, Kamýk a Slapy. Prvně jmenovaná nádrž je plochou na 2. místě v ČR (2732 ha) a objemem se jedná dokonce o největší vodní nádrž v ČR (280 mil.m³ průměrně). Důvodem výstavby těchto nádrží byla především ochrana před povodněmi a také výroba elektrické energie. Vodní nádrž Kamýk má navíc funkci vyrovnávací nádrže pro přehradu Orlík. Již zmiňovaný vliv řeky Vltavy na celý region Sedlčanska umocňují právě tato vodní díla. Celá oblast je hojně navštěvována turisty a díky tomu patří oblast Povltaví k místům s vysokým počtem objektů tzv. druhého bydlení. Kromě těchto chat a chalup je zde velké množství kempů a jiných rekreačních zařízení, využívaných především v letních měsících.

Přehradní nádrže:

	max. objem	max. hloubka	plocha
Orlík	716,6 mil.m ³	74 m	2732 ha
Slapy	269,3 mil.m ³	58 m	1392 ha
Kamýk	12,8 mil.m ³	14 m	195 ha

	výška hráze	rok spuštění	výkon elektrárny
Orlík	90,5 m	1961	4 x 91 MW
Slapy	70 m	1954	3 x 48 MW
Kamýk	24,5 m	1962	4 x 10 MW

PODÍL VODNÍCH PLOCH NA VÝMĚŘE KATASTRU

Na mapě, která zobrazuje podíl vodních ploch k celkové výměře katastru je velmi dobře vidět, že nejvyšších hodnot je dosaženo na východě území, konkrétně u obcí, jenž mají ve svém katastru Vltavské vodní nádrže. V těchto obcích se podíl vodních ploch pohybuje okolo 10 %. Největší podíl má obec Milešov, nacházející se u vodní nádrže Orlík, zde je hodnota 10,6 %. Další obce se převážně pohybují v rozmezí 1 - 3 %. O tom, že podíl vodních ploch je na Sedlčansku velmi vysoký vypovídá porovnání s Jihočeským krajem, který je také označován jako kraj rybníků, a kde se nachází největší rybníky v ČR. Průměr kraje je 3,5 %, což je o 0,4 % méně než průměr mikroregionu Sedlčansko.

VODNÍ TOKY A PLOCHY NA SEDLČANSKU

Nejdůležitějším vodním tokem mikroregionu je jednoznačně řeka Vltava, která odvodňuje celou oblast. Nejdůležitější přítoky Vltavy na území Sedlčanska je Brzina a Mastník. Brzina protéká územím obcí Petrovice, Krásná Hora a tvoří hranici mezi obcemi Svatý Jan a Dublovice. Na západní části Sedlčanska je proto velmi významným tokem. Na východě regionu je důležitým vodním tokem již zmiňovaný Mastník a také Sedlecký potok.

Na území Sedlčanska se nachází část Vltavské kaskády, konkrétně vodní nádrže Orlík, Kamýk a Slapy. Kromě těchto velkých vodních nádrží je zde mnoho rybníků. Jejich velké množství souvisí s působením známého rybníkáře Jakuba Krčina, který zde v minulosti mnoho rybníků založil. Největším rybníkem na Sedlčansku je Musík o

